

GLISNE | KASINA WIELKA | KASINKA MAŁA | LUBOMIERZ | ŁĘTOWE
ŁOSTÓWKA | MSZANA GÓRNA | OLSZÓWKA | RABA NIŻNA

Mszana Dolna

NASZA GMINA

GRUDZIEŃ 2015 Nr 6 [70] Cena 2 zł BIULETYN SAMORZĄDOWY

WWW.MSZANA.PL

*Wszystkim Mieszkańcom naszej Gminy składamy życzenia ciepłych i rodzinnych Świąt Bożego Narodzenia! Radości, ale również zadumy nad tym, co minęło i nad tym, co nas czeka. Dużo optymizmu i wiary w nadchodzący Nowy Rok!
Dziękujemy Państwu serdecznie za dotychczasową współpracę.*

Aleksandra Kania
Przewodnicząca Rady Gminy Mszana Dolna

Bolesław Żaba
Wójt Gminy Mszana Dolna

Nacisk położyliśmy na odbudowę

Upływa pierwszy rok kadencji wójta i Rady Gminy. To dobry czas na złożenie pierwszego sprawozdania mieszkańcom z naszej pracy. Na łamach tego numeru przedstawię raport ze zrealizowanych zadań w mijającym roku.

Główny nacisk położyliśmy na odbudowę po powodzi mostów i zniszczonych dróg. Wiele udało się zrobić. Odbudowano trzy mosty. Powstało 4,65 km dróg asfaltowych, o wartości ponad 2 mln zł, wyremontowano blisko 4 km dróg o nawierzchni tłuczniowo-żwirowej. Wartość tych prac to blisko 1 mln zł. Nadal wiele jeszcze pozostało do zrobienia. Priorytetem jest modernizacja dróg lokalnych. Niestety drogi do wielu osiedli, choć asfaltowe, wymagają już odbudowy lub remontów, a ciągle jeszcze do wielu domów nigdy żadnej dogi nie udało się zrobić. Remontów wymagają też mosty, szkoły. Potrzeb jest bardzo dużo. Sukcesywnie rozwiązujemy problemy. Stawiamy na jakość wykonania prac, aby do realizowanych zadań nie wracać za kilka lat, ale aby służyły jak najdłużej. Oprócz dróg odbudowujemy kompleks sportowy w Kasince Małej, wykonaliśmy umocnienie rzeki Kasinka, wyremontowaliśmy szereg placówek oświatowych. Pomimo że główny nacisk kładziemy na odbudowę, na bieżąco realizujemy także pilne inwestycje. W ostatnim roku powstał parking i zagospodarowanie

Wójt Bolestaw Żaba

centrum wsi Olszówka, powstały nowe drogi asfaltowe. W tym roku jeszcze rozpocznie się budowa chodnika w Kasince Małej oraz kolejny etap kanalizacji w Łętowem. W trakcie opracowania jest dokumentacja techniczna mostu na os. Bolisęgi w Mszanie Górnej. Dzięki naszym staraniom rozpoczęła się długo wyczekiwana budowa chodnika w Kasinie Wielkiej. Kontynuujemy programy zwiększające wykorzystanie w gminie odnawialnych źródeł energii.

Szczegółowe sprawozdania z inwestycji gminnych wraz z dokumentacją zdjęciową znajdziecie Państwo w numerze.

Wraz z Radą Gminy planujemy w 2016r. podniesienie podatków. Będzie to podwyżka średnio o 5%. Stawki podatku w gminie Mszana Dolna od kilku lat nie były zwiększane. Obecnie jednak podwyżka jest niezbędna, gdyż z każdym rokiem, w związku z zaniżonymi stawkami podatku w stosunku do stawek maksymalnych, tracimy wpływy do budżetu. Obniżona jest także z tego powodu subwencja ogólna z budżetu państwa. Nie możemy sobie pozwolić na takie straty. Należy zauważyć, że nawet po podwyżce, podatki w naszej gminie będą o wiele niższe niż w gminach ościennych.

Przygotowany został już projekt budżetu na kolejny rok. Jest to dokument, który nie został jeszcze przyjęty przez Radę Gminy i może ulec zmianom. Jednak wspomnę o planach inwestycyjnych w kolejnym roku. Jest to przede wszystkim przystąpienie do budowy kanalizacji sanitarnej w Mszanie Górnej – etap ostatni, zadanie bardzo pilne, gdyż upływa ważność uzyskanego pozwolenia na budowę tej inwestycji. Ponadto będziemy kontynuować prace nad opracowaniem dokumentacji sali gimnastycznej dla Szkoły Podstawowej nr 2 w Mszanie Górnej. Aktualnie opracowywana jest dokumentacja geologiczna terenu, mapy do celów projektowych oraz specyfikacja techniczna. W oparciu o te dokumenty będzie możliwe przeprowadzenie procedury przetargowej na wyłonienie projektanta sali. Planujemy dalszą rozbudowę i modernizację dróg lokalnych. Typowanie dróg do remontu odbędzie się po komisyjnych oględzinach w terenie, a wybór zadań uzależniony będzie od stanu dróg, pilności i możliwości finansowych gminy.

Dokończenie – str. 6

Mszana Dolna
NASZA GMINA
BIULETYN SAMORZĄDOWY

Wydawca: Urząd Gminy Mszana Dolna
ul. Spadochroniarzy 6, 34-730 Mszana Dolna
tel. (18) 331 00 09, 331 02 23, 331 02 59

Skład i druk: IPRESS STUDIO www.ipress.pro

Redakcja zastrzega sobie prawo skracania i redagowania nadsyłanych tekstów oraz opatrywania ich własnymi tytułami.

ISSN 1899-3443a

Strażacy z Kasinki Matej mają nowy wóz bojowy

5 grudnia br. w Kasince Matej odbyła się uroczystość poświęcenia i przekazania nowego samochodu ratowniczo-gaśniczego dla jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej.

Klucz do mądrości

W bibliotece Szkoły Podstawowej w Kasinie Wielkiej odbyła się akcja głośnego czytania „Cała Polska Czyta Dzieciom”, podjęta w ramach innowacji czytelniczej. Wzięli w niej udział znamienici goście – przedstawiciele społeczności lokalnej i gminy Mszana Dolna.

WYDARZENIA

Kiedy śmieje się dziecko, śmieje się cały świat	4
Perspektywy finansowania ze środków Funduszy Europejskich	5
Radni uchwalili	6
Nacisk położyliśmy na odbudowę	6
O podatkach lokalnych	7
Bądźmy gotowi na SDM	8
Pożyczki dla przedsiębiorców	8
5000 zł grzywny za spalanie śmieci	9
Strażacy z Kasinki Matej mają nowy wóz bojowy	10
Lekcja historii	11
Oświata w pigułce	12

PROFILAKTYKA

Możesz uratować ludzi przed śmiercią	14
--------------------------------------	----

KULTURA

Uroczyste wspomnienie śp. rodaka – biskupa Michała Bleharczyka	16
Krystian Kubowicz nagra płytę	17
Do rysowania służy mu maszyna... do szycia	17
Aktywne gospodynie	18
Olszówka, Raba Niżna i Łostówka na Limanowskiej Stazie	19

Kapela „Ze Mszany” kontynuuje działalność zagorzańskich skrzypków	20
Justyna Rusnarczyk z nagrodą specjalną!	20

INWESTYCJE

Infrastruktura drogowo-mostowa realizowana w 2015 r. na terenie gminy Mszana Dolna	21
--	----

KULTURA

Olszówka – biskupia parafia	25
Kto czyta, więcej wie	26
Święta – czas na bliskość	27

ROZMAITOŚCI

Syn Boży w żłobie leży!...	29
Powróćmy jak za dawnych lat w zaczarowany bajek świat...	30
Kącik kulinarny gminnych gospodyń	32
Krzyżówka	32

EDUKACJA

Cztery regiony, jedna Europa	33
Klucz do mądrości	34
Uczniowie sami wybierali lektury, które chcą wypożyczać w szkolnej bibliotece	35

Karolina Szczypka wicemistrzynią I Limanowskiego Dyktanda	35
Zmalowali 316 prac dla innych	36
Żywe ptaki w rękach uczniów	36

SPORT

Śladami św. Jana Pawła II	37
Pierwszy Orlikowy Turniej Piłki Siatkowej	38
Mszana Górna górą	38
Mistrzowie gminy	39
Runda jesienna – podsumowanie	40

Ogólnopolskie sukcesy w rozgrywkach rugby	41
Mecenas futbolu	44
Justyna Kowalczyk na starcie Pucharu Świata	44

Kiedy śmieje się dziecko, śmieje się cały świat

Pod takim hasłem 28 listopada w Zespole Placówek Oświatowych w Kasinie Wielkiej odbyło się kolejne, czwarte już, spotkanie integracyjne dzieci niepełnosprawnych wraz z rodzinami z terenu powiatu limanowskiego, wychowanków Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Dobrej oraz uczniów szkoły podstawowej i gimnazjum w Kasinie Wielkiej.

W uroczystości wzięli udział Jan Puchała – starosta limanowski, Bolesław Żaba – wójt Mszany Dolnej, Aleksandra Kania – przewodnicząca Rady Gminy Mszana Dolna, Franciszek Dziejczak – wiceprzewodniczący Rady Powiatu, Danuta Gąsior – dyrektor Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Dobrej, Adam Wrzecień i Gabriel Rapta – radni wsi Kasina Wielka.

Uroczystość rozpoczęto wspólną modlitwą podczas Mszy Świętej, którą koncelebrowali ks. Robert Stanuszek – wikary parafii Kasina Wielka i ks. Tadeusz Cetera – wikary parafii Dobra. Oprawę liturgiczną Eucharystii przygotowała Schola „Soli Deo”.

Wszystkich zebranych gości powitała dyrektor Zespołu Placówek Oświa-

towych w Kasinie Wielkiej – Janina Ziemińska.

Dla wszystkich uczestników goście z SOSW w Dobrej zaprezentowali spektakl pt. „Czerwony Kapturek”. Aktorzy zauroczyli widownię swoją grą oraz

barwnymi strojami. Wysoki poziom prezentacji sztuki świadczy o wielkim zaangażowaniu i współpracy wszystkich pracowników tej placówki. Uczniowie ZPO Kasina Wielka wystąpili w przedstawieniu pt.: „Jaś i Małgosia”, które

Tegoroczne spotkanie wsparli: Jan Puchała – starosta limanowski; Bolesław Żaba – wójt Mszany Dolnej; Zakłady Przetwórstwa Owocowo – Warzywnego „Tymbark”; Sylwester, Władysław Cichórz – Zakłady mięsne w Dobrej; Patrycja Jakubas, Łukasz Wątor – salon KIA Wadowscy, Sp. z o.o. oddział Gaj ul. Myślenicka 7; Marek Sala – firma „Lajkonik”; Bank Zachodni WBK Grupa Santander – Oddział w Wieliczce; Janusz Nowak; Kółko Rolnicze w Kasinie Wielkiej; Anna, Adam Fabia; Katarzyna i Bolesław Jania – właściciele cukierni w Kasynie Wielkiej; Anna i Józef Wydra – właściciele sklepu wielobranżowego w Kasynie Wielkiej; Zofia Dziętło – Zakład Ubezpieczeń „UNIQA” w Mszanie Dolnej; Foto Majka z Mszany Dolnej; Marek Florczak Właściciel Zakładu Produkcji

Mięsno-Wędliniarskiej z Niedźwiedzia; Renata i Grzegorz Kaletka – właściciele Sklepu wielobranżowego z Kasiny Wielkiej; Ks. Robert Stanuszek – katecheta parafii Kasina Wielka; Grażyna i Maciej Dulęba; Beata i Gabriel Rapta; Maria i Adam Wrzecień; PZU – ODDZIAŁ Limanowa – p. Gąsior; Barbara Kucharczyk – księgarnia, „HOBIT” Mszana Dolna; Paweł Dudek – Firma „bdArt” Mszana Dolna; Stanisław Skowronek – Kasina Wielka; Paweł Bubula; Michał Wyroba; Józef Nowak; Beata Chalcarz; Katarzyna Kołodziej; Bożena Grzybac; Ewa Wąchała; Fitness Club – FitUp w Dobrej – Michał Czyszczon; Rodzice uczniów ZPO Kasina Wielka; Wojciech Winkel – Dyrektor produkcji w Zakładach „WAWEL” S.A.; Sylwester Kus – Firma INTRA-NET Wiśniowa; Maria Rabiej, Niepotomice.

udało się przygotować wspólnie z opiekunem i rodzicami.

Wszystkie te starania zostały uwieńczone radością odmalowaną na twarzach uczestników spotkania. W podziękowaniu za miłość rodzicielską i codzienny ich trud dzieci zadedykowały swoim rodzicom pełne uczucie piosenki.

Ogromną niespodzianką był tort urodzinowy z okazji czwartej edycji spotkania. Autorem tego słodkiego arcydzieła był miejscowy cukiernik, Bolesław Jania.

W swoich wystąpieniach goście skierowali ciepłe słowa do zgromadzonych rodziców, podkreślając ich ogrom poświęcenia w opiece nad niepełnosprawnymi dziećmi, ich bezgraniczną miłość i oddanie. Podkreślili także znaczenie wychowywania dzieci w pełnej miłości rodzinie, w której priorytetem jest wychowanie oparte na wartościach chrześcijańskich i pielęgnowaniu polskich tradycji.

W trakcie uroczystości wszystkim dzieciom wręczono upominki przygotowane dzięki ofiarności sponsorów.

Nie zabrakło także pysznego obiadu i słodkich łakoci, które z wielkim zaangażowaniem przygotowali rodzice uczniów z Zespołu Placówek Oświatowych w Kasinie Wielkiej. Spotkanie zakończyła wspólna zabawa i tańce, do których przygrywał po raz kolejny szkolny zespół muzyczny.

Uroczystość miała na celu integrację dzieci, jak również wymianę doświadczeń między ich opiekunami.

Tegoroczny bal udowodnił po raz kolejny, jak ważną rolę odgrywają takie spotkania dla rodzin dzieci z problemami niepełnosprawności. Wspólnie spędzony czas upłynął w bardzo radosnej i serdecznej atmosferze.

To święto to pomysł kilku osób, ale z pewnością nie mógłby być zrealizowany, gdyby nie zrozumienie i ofiarności ludzi, dla których uśmiech dziecka jest największą nagrodą. Nie zabrakło przy jego organizacji wielu ludzi dobrego serca. Organizatorzy dziękują serdecznie wszystkim tym, którzy w jakikolwiek sposób przyczynili się do organizacji tej wyjątkowej uroczystości.

EWA ŚLAGA
ANNA CYGAL-MASULIK
HELENA WRZECIONEK

Perspektywy finansowania ze środków Funduszy Europejskich

Zakończył się okres finansowania z perspektywy finansowej 2007-2013. Ostatnie miesiące to czas, kiedy rozliczane były dotychczas zrealizowane zadania, jak również możliwość ubiegania się o pieniądze z naboru dodatkowego, tak jak miało to miejsce w przypadku budowy mikroinstalacji prosumenckich, gdzie zarówno aplikacja, realizacja, jak i rozliczenie odbyło się w ciągu ostatnich sześciu miesięcy.

W poprzednich latach gmina Mszana Dolna pozyskiwała środki przede wszystkim z Europejskiego Funduszu Rolnego na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Społecznego. Przy udziale dotacji ze środków UE wybudowane zostały m.in. boisko sportowe, parking i place postojowe w Olszówce, budynek socjalny przy boisku sportowym „Witów” w Mszanie Górnej, kanalizacja w Łostówce i Łętowie, chodnik przy drodze powiatowej oraz amfiteatr w Kasinie Wielkiej. Poza tym dofinansowywane były projekty związane z ochroną środowiska np. odnawialne źródła energii, czy tworzenie gminnego systemu gospodarowania odpadami.

Obecnie rozpoczynają się nabory w ramach okresu programowania 2014-2020. Jednostki samorządu terytorialnego będą mogły skorzystać z funduszy europejskich na cele związane z rozwojem gospodarczym i społecznym oraz ochroną środowiska na swoim obszarze. Największą część funduszy unijnych stanowi polityka spójności (EFRR, EFS, FS), które mają służyć inteligentnemu, zrównoważonemu rozwojowi sprzyjającemu włączeniu społecznemu.

W nowej perspektywie finansowej środki możliwe do pozyskania są znacznie mniejsze, a potencjalnym

beneficjentom stawiane są coraz większe wymagania. Wskutek tego procentowy udział maksymalnego dofinansowania będzie znacznie niższy. W nowym okresie programowania można uzyskać środki finansowe na: obiekty i inicjatywy kulturalne, rozwój infrastruktury drogowej, gospodarkę wodno-ściekową, odnawialne źródła energii, rewitalizację, uruchamianie nowej działalności gospodarczej oraz rozwój przedsiębiorstw. Zasady finansowania szczególnie nacisk kładą na wzrost innowacyjności przedsiębiorstw, ochronę środowiska oraz szeroko rozumiane włączenie społeczne.

W Urzędzie Gminy Mszana Dolna organizowane było otwarte spotkanie informacyjne dot. możliwości pozyskania środków w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego, a obecnie trwają konsultacje i prace związane z tworzeniem Lokalnej Strategii Rozwoju. Apeluję o uczestnictwo w tego typu aktywnościach. Pomoże to już na poziomie tworzenia strategii wpisać pomysł, aby później móc ubiegać się za pomocą Lokalnej Grupy Działania o współfinansowanie jego realizacji.

Z uwagi na fakt, iż jest to ostatnia dostępność środków unijnych, należy bezwzględnie je pozyskiwać, ale również dołożyć wszelkiej staranności, aby wykorzystywać je w sposób racjonalny i efektywny. Mając na uwadze dobro mieszkańców, planowane jest uruchomienie punktu informacyjnego, w którym każdy mógłby otrzymać wszelkie niezbędne informacje dotyczące możliwości otrzymania dodatkowych środków finansowych.

EWA FILIPIAK
Doradca wójta ds. Rozwoju i Funduszy Europejskich

RADNI UCHWALILI

XV sesja, 28 października 2015 r.

1. Nr XV/131/2015 w sprawie zmian budżetu Gminy Mszana Dolna na 2015 rok.
2. Nr XV/132/2015 w sprawie zmiany wieloletniej prognozy finansowej Gminy Mszana Dolna.
3. Nr XV/133/2015 w sprawie uchwalenia Programu Współpracy Gminy Mszana Dolna z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2016.
4. Nr XV/134/2015 w sprawie zmiany uchwały nr XI/97/2015 Rady Gminy Mszana Dolna z dnia 29 czerwca 2015r. w sprawie wyrażenia zgody na dokonanie zamiany nieruchomości położonych we wsi Raba Niżna.
5. Nr XV/135/2015 w sprawie wyrażenia zgody na przyjęcie w formie darowizny na rzecz Gminy Mszana Dolna udziałów w nieruchomościach niezabudowanych położonych w Kasinie Wielkiej.
6. Nr XV/136/2015 w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Mszana Dolna wsi Kasina Wielka.
7. Nr XV/137/2015 w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Mszana Dolna wsi Kasinka Mała.
8. Nr XV/138/2015 w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Mszana Dolna wsi Kasinka Mała.
9. Nr XV/139/2015 w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Mszana Dolna wsi Lubomierz.
10. Nr XV/140/2015 w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Mszana Dolna wsi Łętowe.
11. Nr XV/141/2015 w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Mszana Dolna wsi Łostówka.
12. Nr XV/142/2015 w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Mszana Dolna wsi Mszana Górna.
13. Nr XV/143/2015 w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Mszana Dolna wsi Olszówka.

Droga do osiedla Buloki w Łostówce

Nacisk położyliśmy na odbudowę

Dokończenie ze str. 2

Przyszłoroczny budżet został znacznie uszczuplony przez obniżenie subwencji ogólnej. Wynika to m.in. z faktu obniżenia dochodów gminnych przez niskie podatki i zwolnienie dróg z podatku od nieruchomości. Te decyzje mają negatywny wpływ na wysokość subwencji ogólnej. Problem polega jednak na tym, że gmina nie może obciążać podatkiem właścicieli większości dróg wewnętrznych, gdyż posiadają one nieuregulowany stan prawny, mówiąc prościej, nie ma kogo podatkiem obciążyć. W zaistniałej sytuacji wszyscy powinniśmy dołożyć starań w celu komunalizacji dróg wewnętrznych, a więc przekazania dróg na własność gminy. Z jednej strony gmina może wtedy bez konsekwencji zwolnić grunt pod drogą z podatku, a poza tym może legalnie inwestować na takiej drodze i ponosić nakłady na bieżące utrzymanie.

W niniejszym numerze przedstawiamy także stan gminnej oświaty. Dumą napawają wyniki uzyskane w tym roku przez szkoły podstawowe, ale poważny

niepokój budzi niska lokata gimnazjów gminnych w skali powiatu i województwa. Wspólnie z dyrektorami pracujemy nad planem naprawczym, który wdrażamy w celu podniesienia wyników nauczania naszej młodzieży. Słaby wynik nie musi oznaczać złej tendencji, ale uważamy, że trzeba reagować natychmiast, aby sytuacja nie powtórzyła się w latach następnych.

Dziękuję Państwu za zrozumienie i wsparcie naszych działań. Staramy się działać transparentnie, konsultować decyzje z przedstawicielami społeczeństwa, wydawać środki publiczne w sposób przemyślany, gospodarnie zarządzać powierzonym mieniem. Staramy się sukcesywnie obniżać dług gminy, nie rezygnując przy tym z najpilniejszych inwestycji. Wykorzystujemy wszelkie dostępne dla gmin możliwości pozyskiwania funduszy zewnętrznych. Wierzę, że doceniacie Państwo ten wysiłek.

Z wyrazami szacunku

BOLESŁAW ŻABA
Wójt gminy Mszana Dolna

O podatkach lokalnych

Płacenie podatków to smutny obowiązek każdego z nas. Łączny ciężar opodatkowania w Polsce wynosi 48 % naszych dochodów. Dotyczy to m.in. podatków nałożonych przez gminę.

Planowany dochód w budżecie gminy Mszana Dolna z tytułu podatków i opłat lokalnych na 2016r. wyniesie 3.014.600 zł, co stanowi 6,23 % ogólnego dochodu gminy. W związku z obniżoną subwencją państwową dla gminy Mszana Dolna na 2016 r. o 2.527.435 zł, czyli o ok. 20% niższą w porównaniu do ubiegłego roku, zmuszeni byliśmy podnieść podatki lokalne o około 5%. Dotyczy to podatków od gruntów, budynków i środków transportu. Wysokość podatku leśnego i rolnego nie zależą od gminy i ich wysokość kształtują ceny skupu odpowiednio drzewa tartaczno-iglastego i żyta – podaje je corocznie GUS. W 2015 r. cena żyta wynosiła 61,37 zł, a drzewa 188,85 zł. Na rok 2016 cena żyta spadła do 53,75 zł, stąd podatek rolny będzie niższy, natomiast cena drzewa wzrosła do 191,77 zł, a co za tym idzie – wzrośnie podatek leśny. Zdajemy sobie sprawę z tego, że jest to dodatkowe obciążenie ekonomiczne rodzin, ale poziom wysokości podatków w gminie nie zmieniał się od 2011 roku, natomiast inne gminy przyjęły zasadę corocznego podnoszenia podatków o 2-3 %. Podatki lokalne w całości są dochodami własnymi budżetu gminy, a ich ściągalskość na terenie naszej gminy wynosi około 93%.

W wyjątkowych przypadkach, uzasadnionych ważnym interesem podatnika lub interesem publicznym, wójt gminy może udzielić ulg w spłacie należności podatkowych:

- odroczyć termin płatności podatku lub rozłożyć wpłatę podatku na raty,

Aleksandra Kania

- odroczyć lub rozłożyć na raty zapłatę zaległości podatkowych wraz z odsetkami za zwłokę,
- umorzyć w całości lub w części zaległości podatkowe, odsetki za zwłokę.

W bieżącym roku wójt umorzył podatki w wysokości 51.231,26 zł.

Wpływy z podatków pozwolą nam rozwijać i modernizować gminną infrastrukturę.

Przypomnijmy, że w 2015 r. na inwestycje wydajemy 11.539.764 zł, a z roku na rok sołectwa zgłaszają coraz więcej potrzeb inwestycyjnych.

Z wyrazami szacunku

ALEKSANDRA KANIA
Przewodnicząca Rady Gminy
Mszana Dolna

RADNI UCHWALILI

14. Nr XV/144/2015 w sprawie przystąpienia do zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Mszana Dolna wsi Kasina Wielka.

15. Nr XV/145/2015 w sprawie przystąpienia do zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Mszana Dolna wsi Kasina Wielka.

16. Nr XV/146/2015 w sprawie przystąpienia do zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Mszana Dolna wsi Kasina Wielka.

17. Nr XV/147/2015 w sprawie przystąpienia do zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Mszana Dolna wsi Kasinka Mała.

18. Nr XV/148/2015 w sprawie przystąpienia do zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Mszana Dolna wsi Kasinka Mała.

19. Nr XV/149/2015 w sprawie przystąpienia do zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Mszana Dolna wsi Kasinka Mała.

20. Nr XV/150/2015 w sprawie przystąpienia do zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Mszana Dolna wsi Lubomierz.

21. Nr XV/151/2015 w sprawie przystąpienia do zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Mszana Dolna wsi Lubomierz.

22. Nr XV/152/2015 w sprawie przystąpienia do zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Mszana Dolna wsi Mszana Górna.

23. Nr XV/153/2015 w sprawie przystąpienia do zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Mszana Dolna wsi Mszana Górna.

24. Nr XV/154/2015 w sprawie przystąpienia do zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Mszana Dolna wsi Olszówka.

25. Nr XV/155/2015 w sprawie przystąpienia do zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Mszana Dolna wsi Raba Niżna.

26. Nr XV/156/2015 w sprawie rozpatrzenia skargi na Wójta Gminy Mszana Dolna.

27. Nr XV/157/2015 w sprawie rozpatrzenia skargi na Wójta Gminy Mszana Dolna.

Bądźmy gotowi na ŚDM

Trwają przygotowania do Świątynych Dni Młodości. Komitety parafialne zachęcają do przyjęcia pielgrzymów.

W lipcu 2016 roku Dekanat Mszana Dolna powita pielgrzymów przybywających na Światowe Dni Młodości Kraków 2016, międzynarodowe spotkanie młodych całego świata. Od wielu miesięcy przygotowania do tego wydarzenia koordynują komitety parafialne. To one przyjęły na siebie obowiązek m.in. zorganizowania pobytu grup pielgrzymów na terenie swoich parafii. Część pielgrzymów przybywających do naszego Dekanatu zamieszka w rodzinach, część w szkołach, użyczonych na ten czas przez gminy. Komitety zajmą się organizacją śniadań, przygotowaniem miejsc katechez, organizacją opieki medycznej oraz czasu wolnego pielgrzymów. Zadania te wymagają zaangażowania całych parafii, nie tylko młodości. Komitety zapraszają do współpracy każdego, bez względu

na wiek. Chętni do współtworzenia tego wydarzenia odpowiedź na wszelkie pytania otrzymają podczas dyżurów biur ŚDM, które działają już w każdej z parafii Dekanatu.

Przewiduje się, że w Świątynych Dniach Młodości w Krakowie weźmie udział kilkaset tysięcy młodości, a na czuwaniu z papieżem spodziewany jest nawet milion uczestników. Wciąż poszukiwane są rodziny chętne przyjąć pielgrzymów. Każdy pielgrzym przywiezie ze sobą karimatę oraz śpiwór, śniadanie zapewni mu Komitet Parafial-

ny. Goszcząc pielgrzymą zobowiązujemy się jedynie do udostępnienia miejsca do spania oraz dostępu do łazienki. Chęć przyjęcia pielgrzymów można zgłaszać u księży proboszczów oraz u członków Komitetów Parafialnych.

Światowe Dni Młodości to także szansa duchowego wzrostu. Wydarzenie to stawia wierzącym pytanie o miejsce wiary w życiu i gotowość dawania świadectwa. Dlatego młodości podejmują szereg inicjatyw duchowych, zapraszając w swoich parafiach do wspólnej modlitwy, uczestnictwa w nabożeństwach i adoracjach. Organizowane są także koncerty, przedstawienia i szereg innych akcji. Działaniom tym patronuje przekonanie, że doświadczenie wspólnoty to jeden z najpiękniejszych owoców Świątynych Dni Młodości. Wszystko zaczyna się od spotkania i rodzi się ze wspólnego trudu i przeżywania. Zachęcamy wszystkich do możliwości skorzystania z tej szansy na pobudzenie życia wiary wspólnoty parafialnej.

DOROTA MUCHA

Pożyczki dla przedsiębiorców

Mając na uwadze rozwój przedsiębiorczości, gmina Mszana Dolna planuje udział w programie „Samorządowa Polska”.

Celem działania tego projektu inwestycyjnego jest pomoc w zasilaniu firm z sektora MSP, czyli firm zatrudniających od 1 do 250 osób i których obrót roczny nie przekracza 4mln euro, w środki finansowe udostępniane w wraz z możliwością ich poręczania w ramach systemu.

Pożyczki udzielane w ramach Lokalnego Funduszu Pożyczkowego będą niskooprocentowane (2,76-5,76% – w zależności od wysokości zabezpieczenia), bez prowizji, długoterminowe (do 5 lat z możliwością wcześniejszej spłaty) i łatwiej dostępne niż kredyty komercyjne. Nie-

wątpliwym atutem jest stałe oprocentowanie oferowanych pożyczek w całym okresie spłaty. Z założenia wszelkie formalności załatwiane będą na terenie Urzędu Gminy i pod okiem specjalisty, który będzie służył fachową pomocą i radą. Pieniądże te będzie można przeznaczyć, zarówno na rozwój firmy, jak i założenie działalności gospodarczej, w tym przypadku maksymalna wartość pożyczki wyniesie 50 tys. zł, a oprocentowanie 2%.

20 listopada w Urzędzie Gminy Mszana Dolna odbyło się spotkanie konsultacyjne z przedsiębiorcami. Zaproponowana inicjatywa została przyjęta z entuzjazmem i zainteresowaniem. Decyzję w sprawie przystąpienia przez gminę do funduszu pożyczkowego podejmie w najbliższym czasie Rada Gminy. Będziemy państwa informować o dalszych działaniach w tej sprawie.

EWA FILIPIAK
Doradca wójta ds. Rozwoju i Funduszy Europejskich

RADNI UCHWALILI

XVI sesja, 30 listopada 2015r.

1. Nr XVI/158/2015 w sprawie zmian budżetu Gminy Mszana Dolna na 2015 rok.
2. Nr XVI/159/2015 w sprawie określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości.
3. Nr XVI/160/2015 w sprawie określenia wzorów formularzy na podatek od nieruchomości, podatku rolnego i podatku leśnego
4. Nr XVI/161/2015 w sprawie określenia wysokości stawek podatku od środków transportowych.
5. Nr XVI/162/2015 w sprawie zatwierdzenia planu Zintegrowanego Kalendarza Imprez Gminnych na rok 2016.
6. Nr XVI/163/2015 w sprawie rozpatrzenia skargi na Wójta Gminy Mszana Dolna.
7. Nr XVI/164/2015 w sprawie rozpatrzenia skargi na Wójta Gminy Mszana Dolna.
8. Nr XVI/165/2015 w sprawie skargi.

5000 zł grzywny za spalanie śmieci

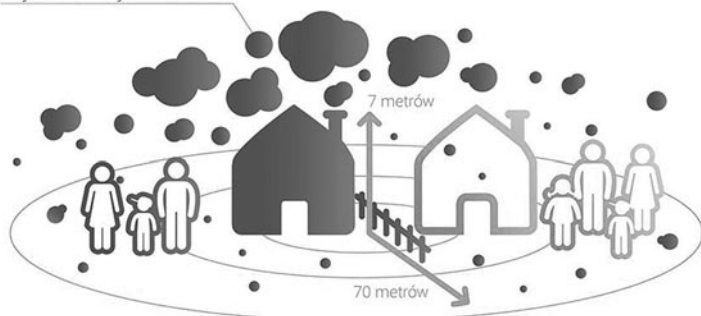
PRODUCENCI zanieczyszczeń powietrza*

*Udział poszczególnych źródeł odpowiedzialnych za przekroczenia norm pyłu zawieszonego - PM10 w Polsce. Źródło: Ocena jakości powietrza w strefach w Polsce w roku 2013, GIOS

Przez komin do płuc

Pył i inne zanieczyszczenia, w tym substancje rakotwórcze

Czy wiesz, że...

zanieczyszczenia z domowego kominia opadają w promieniu 10-krotności jego wysokości, czyli na Twój dom i najbliższe otoczenie...

Piec w domu nie jest spalarnią odpadów. Wrzucanie do niego śmieci powoduje, że powstają szkodliwe dla zdrowia ludzi i środowiska zanieczyszczenia.

Problem zanieczyszczenia powietrza dotyczy nie tylko zwartych aglomeracji miejskich, ale również stref pozamiejskich – występuje wszędzie tam, gdzie mamy do czynienia z indywidualnym ogrzewaniem budynków. Niezależnie od regionu normy pyłu w sezonie grzewczym przekraczane są nawet czterokrot-

nie. Spalanie węgla, często bardzo złej jakości (nieradko z domieszką odpadów komunalnych) w starych piecach grzewczych o niekorzystnych parametrach sprawnościowo-energetycznych powoduje uwalnianie do naszego najbliższego otoczenia szeregu różnych substancji chemicznych. Przy niekorzystnych warunkach pogodowych emitowane zanieczyszczenia rozprzestrzeniają się niezmiernie powoli i powodują znaczące i odczuwalne zanieczyszczenie powietrza. Zanieczyszczenia z domowego kominia rozprzestrzeniają się i opadają

głównie w promieniu 10-krotności jego wysokości. Spalając odpady, trujesz więc siebie i najbliższe otoczenie. Efekty spalania śmieci w domu wcześniej czy później wszyscy odczujemy. Statystycznie w ciągu roku każdy z nas produkuje około 350 kg śmieci, 1/3 odpadów ląduje na dzikich wysypiskach lub trafia do pieców.

Ponad 40 tys. osób co roku umiera na choroby wywołane złym stanem powietrza, więcej niż ginie w wypadkach drogowych. Domowe spalanie odpadów powoduje powstawanie wielu szkodliwych zanieczyszczeń, np.: tlenku węgla, nieorganicznych związków chloru i fluorku, tlenku azotu, dwutlenku siarki, pyłów zawierających metale ciężkie, związki organiczne (dioksyny i furany). Zanieczyszczenia te są przyczyną powstawania chorób nowotworowych, alergii, chorób płuc i innych schorzeń. Skutki niskiej emisji, takie jak na przykład nowotwory, mogą pojawić się dopiero po wielu latach od zatrucia organizmu zanieczyszczonym powietrzem. Niebezpieczne związki chemiczne, składniki niskiej emisji wnikają do gleby, a także w rosnące warzywa i owoce. Niska emisja przyczynia się do występowania smogu, kwaśnych deszczy i podwyższenia średniorocznych temperatur w tym i zmian klimatu.

W przypadku podejrzenia spalania odpadów możliwe są kontrole posesji z udziałem funkcjonariuszy straży gminnej. W przypadku stwierdzenia termicznego przekształcania odpadów w instalacji do tego nieprzeznaczonej podejmowane są sankcje kary grzywny lub aresztu wynikające z art. 191 ustawy o odpadach. Przekazując sprawę do sądu, kara może wynieść nawet 5.000 zł. Postępowanie o ukaranie sprawcy następuje w trybie określonym w kodeksie postępowania w sprawach o wykroczenia.

MAŁGORZATA LEŚNIAK

Źródło: 1. Strona internetowa projektu: Tworzymy atmosferę <http://tworzymyatmosfere.pl>; 2. Strona internetowa projektu: „Nie dla Niskiej Emisji!”, czyli czy wiesz, czym oddychasz? <http://czymoddychasz.pl>; 3. *Niska Emisja od przyczyn do sposobów eliminacji*, Monografia, Redakcja Naukowa Michał Kaczmarczyk, Kraków 2015

Strażacy z Kasinki Małej mają nowy wóz bojowy

5 grudnia br. w Kasince Małej odbyła się uroczystość poświęcenia i przekazania nowego samochodu ratowniczo-gaśniczego dla jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej.

Zakup tego cieszącego oczy nowego sprzętu możliwy stał się dzięki wspólnemu wysiłkowi: wójta oraz Rady Gminy Mszana Dolna – którzy wyasygnowali 300 tys. zł, komendanta głównego PSP w Warszawie, generała brygadiera Wiesława Leśniakiewicza – kwota 150 tys. zł, małopolskiego komendanta wojewódzkiego PSP w Krakowie, nadbrygadiera Andrzeja Mroza – 100 tys. zł, mieszkańców wsi i środowisk własnym jednostki – w wysokości 100 tys. zł. Łącznie – 650 tys. zł.

Radość z pachnącego jeszcze lakierem wozu kasinczańscy druhowie dzielili wspólnie z licznie przybyłymi gośćmi: delegacją radnych powiatu limanowskiego na czele z wicestarostą Mieczysławem Urygą, wójtem Mszany Dolnej – Bolesławem Żabą oraz pracownikami urzędu zaangażowanymi w pomoc przy finalizowaniu zakupu, radnymi gminy i zasłużonymi darczyńcami. Licznie dopisali również przedstawiciele władz resortowych: poseł na Sejm RP, prezes woje-

wódzkiego ZOSP RP – Edward Siarka, dh Kazimierz Czyrnek – prezes Zarządu Wojewódzkiego OSP RP, przedstawiciel małopolskiego komendanta wojewódzkiego PSP – kpt. Łukasz Łopucki, komendant PSP w Limanowej – mł. brygadier Janusz Kurzeja, prezes Miejsko-Gminnego Zarządu Związku OSP RP Tadeusz Patalita oraz prezesi i naczelnicy jednostek OSP z terenu gminy Mszana Dolna.

Uroczystość rozpoczęła Msza Św. sprawowana w kościele parafialnym w koncelebrze z księdzem kapłanem Władysławem Kuligiem, ks. Konradem Koziółem i ks. wikarym Dominikiem Popielarczykiem w intencji strażaków i ofiarodawców przez ks. proboszcza Krzysztofa Chromego. Celebrans skierowanym do uczestników słownie podkreślił trwającą już kolejne pokolenie bezinteresowną gotowość strażaków do niesienia pomocy, ich rolę w społeczności lokalnej oraz ogromne zaufanie społeczne, jakim się cieszą nieprzerwanie już 82 lata.

Przy dźwiękach orkiestry „Echo Gór”, już przed budynkiem remizy, nastąpiło poświęcenie samochodu, którego dokonał małopolski kapłan PSP

– młodszy brygadier ks. Władysław Kulig w asyście ks. proboszcza. Przecięcia wstęgi i przekazania wozu dokonał wójt Bolesław Żaba, kapitan Łukasz Łopucki i komendant Janusz Kurzeja.

Ksiądz kapłan w asyście prezesa Kazimierza Czyrnka odznaczył druhow: Marka Szczypkę, Wojciecha Bogacza, Mariusza Grzyba, Mariusza Juszcza i Stanisława Główkę Srebrnym Krzyżem Zasługi Orderu Świętego Floriana, w podziękowaniu za działalność na rzecz ochrony przeciwpożarowej, w duchu wdzięczności za dotychczasową współpracę oraz za szczególne zasługi.

Kasinczańska jednostka wyraża swoją wdzięczność za ofiarność i zaangażowanie w pozyskaniu funduszy na zakup wozu pożarniczego wszystkim darczyńcom i wiernym sympatykom. My zaś, jako społeczność, jesteśmy pod wrażeniem determinacji naszych druhow, ich przedsiębiorczości i dbałości o stan i jakość wyposażenia bojowego.

Życzymy, by nowy wóz cieszył ich oczy, by był pomocą we wszystkich podejmowanych przez nich działaniach i gwarantował zawsze bezpieczne powroty z akcji.

ELA JAKUBIAK

Lekcja historii

Dwa zagórzańskie samorządy: gmina i miasto Mszana Dolna wspólnie obchodziły 97. rocznicę odzyskania przez Polskę niepodległości. Uroczystość rozpoczęła się na mszańskim rynku, gdzie zgromadziły się poczty sztandarowe z OSP, szkół podstawowych i gimnazjów oraz organizacji działających na terenie obydwu jednostek.

Dowodził im dh. Marek Szczypka – komendant Miejsko - Gminny OSP RP w Mszanie Dolnej. Przybyłych na wspólne święto powitał burmistrz miasta, Józef Kowalczyk. Gminę Mszana Dolna reprezentowały: Katarzyna Szybiak – zastępca wójta i Aleksandra Kania – przewodnicząca Rady Gminy. Głównym punktem spotkania na rynku było złożenie przysięgi przez człon-

ków Stowarzyszenia „Strzelec”. Przyjął ją kapitan Stanisław Dębki, dowódca „Strzelca” z Limanowej, który odczytał również apel poległych. Na miejscowym cmentarzu zapalono znicze i złożono wiązanki kwiatów na grobach tych, którzy walczyli o niepodległą Polskę. Ks. proboszcz Jerzy Rażny przewodniczył wspólnej modlitwie w ich intencji. Wszyscy uczestnicy uroczystości wzięli również udział we Mszy Św. odprawionej w podziękowaniu za niepodległą i wolną Ojczyznę.

Wspólne świętowanie zakończył bieg niepodległościowy w parku miejskim.

***

Z okazji 97. rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości w szkołach odbyły się uroczyste akademie upamiętniające to wydarzenie.

Spółeczność szkolna Zespołu Placówek Oświatowych w Kasince Małej uczciła rocznicę 10 listopada. Uczniowie w swoim wystąpieniu podkreślili, jak ważna jest pamięć o wszystkich patriotach, którzy przez wieki walczyli i ginęli w obronie wolności Polski, dbali o rozwój naszego kraju i strzegli bezpieczeństwa rodaków. Wspomnieli także o Polakach, dzięki którym przetrwała nasza kultura, tradycje, tożsamość narodu. By uczcić ich pamięć zorganizowano konkurs, w którym przedstawiciele poszczególnych klas recytowali fragmenty epepeji narodowej – „Pana Tadeusza”. Podkreślono, że Adam Mickiewicz napisał ją, przebywając na przymusowej emigracji we Francji. W utworze tym możemy odnaleźć fragmenty świadczące o wielkiej tęsknocie za ojczyzną, poznać zwyczaje i kulturę Polaków żyjących w XIX wieku, nauczyć się patriotyzmu i zachwycić cudownymi opisami polskiej przyrody. Wprowadzeniem w klimat ówczesnych czasów był polonez wykonany przez uczniów klasy I szkoły podstawowej. W trakcie narad jury wysłuchano także pięknych pieśni patriotycznych przygotowanych przez szkolny chórek. Głos zabrała dyrektor Anna Piwowarska, która podziękowała uczniom oraz nauczycielom za przygotowanie akademii. Podkreśliła również, jak ważna jest pamięć o minionych, trudnych czasach w historii naszego kraju oraz pogratulowała wszystkim recytującym wysokiego poziomu, a zwycięzcom wręczyła nagrody.

Uczniowie Szkoły Podstawowej w Łętowie zaprosili całą społeczność szkolną na program artystyczny pt. „Lekcja historii według klasy 5”. Uczniowie w montażu słowno-muzycznym wspomnieli wydarzenia z burzliwej i bogatej historii naszego kraju. Oprócz wierszy o tematyce patriotycznej pojawiły się również fragmenty przemówienia Józefa Piłsudskiego. Nie mogło zabraknąć uroczyście odśpiewanego hymnu. Pojawiły się również znane wszystkim pieśni, takie jak: „Rota”, „Rozkwitały pąki białych róż”, „Wojenko, wojenko”. Pieśń „Legiony” zapowiedziała wejście na scenę legionistów, a „Pierwsza kadrowa” pojawiła się tuż przed przemówieniem „Piłsudskiego”. Zebrani wysłuchali wzruszającej piosenki „Taki kraj”, a występ zakończyła piosenka emigracyjna pt. „Pytasz mnie”.

Akademie nie tylko przybliżają wszystkim uczniom smutne losy Polski, ale przyczyniają się również do pogłębienia patriotyzmu i poczucia tożsamości narodowej.

Opr. DOROTA BOROWIEC

Oświata w pigułce

Koniec roku budżetowego skłania do podsumowań. Pochylamy się nad oświatą w naszej gminie. Nie jest możliwe w jednym artykule uchwycenie wszystkich zagadnień z tym związanych. Są to jedynie skrótowe informacje, zebrane na podstawie danych za 2014 rok, ponieważ rok 2015 jeszcze nie został zamknięty.

Nasza gmina jest organem prowadzącym dla 23 placówek oświatowych (przedszkola, szkoły podstawowe, gimnazja) zlokalizowanych w 13 jednostkach organizacyjnych (tzw. zespołach).

Budżet to około 39% wydatków gminy.

- Do najmniejszych szkół pod względem ilości uczniów należą niezmiennie SP w Glisnem (23 dzieci) oraz SP 3 w Kasince Małej (45 dzieci), zaś najliczniejsze to: SP w Kasinie Wielkiej

(258). Biorąc pod uwagę gimnazja – do największych należy gimnazjum w Mszanie Górnej (241), najmniejsze – gimnazjum w Rabie Niżnej (111).

- Ponadto spora ilość, tj. 405 uczniów mieszkających na terenie naszej gminy, uczęszcza do placówek poza jej terenem. Najwięcej do miasta Mszana Dolna – 232 dzieci.
- Najniższy koszt w przeliczeniu na 1 ucznia był w ZPO w Mszanie Górnej (ok. 7.500 zł), najwyższy – w SP 3 w Kasince Małej (ok. 21.000 zł) i SP w Glisnem (ok. 18.000 zł).
- Dowożenie uczniów: do 6 placówek dowożonych było 456 dzieci. Gmina jest również zobowiązana do zapewnienia dzieciom i uczniom niepełnosprawnym do 25. roku życia bezpłatnego transportu i opieki do placówki kształcenia specjalnego lub do najbliższej szkoły. Koszt do-

wożenia wszystkich dzieci wyniósł 517.319,00 zł.

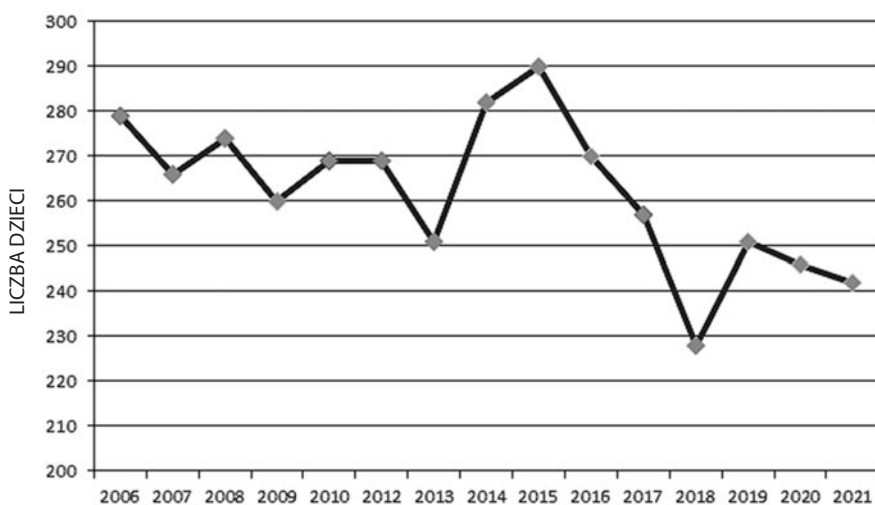
- Wyniki sprawdzianów: Na przestrzeni lat 2002-2015 najlepsze wyniki w sprawdzianie szóstoklasisty (po szkole podstawowej) osiągnęły szkoły: SP nr 2 w Mszanie Górnej, SP nr 2 w Kasince Małej i SP w Rabie Niżnej, zaś najłabsze SP 2 w Lubomierzu oraz SP 3 w Kasince Małej. Natomiast, biorąc pod uwagę gimnazja w okresie 2002-2015, najlepsze wyniki w egzaminie zarówno z części humanistycznej i przyrodniczej osiągnęło Gimnazjum w Kasince Małej, zaś najgorzej wypadło Gimnazjum w Mszanie Górnej.

Obsługę finansowo-księgową zadań oświatowych realizuje ZEAS, który wykonuje również zadania zlecone przez organ prowadzący m. in.: dofinansowanie kosztów kształcenia młodocianych pracowników, dotacje do niepublicznych przedszkoli, wpis do ewidencji niepublicznych placówek, wyprawka szkolna, obowiązek nauki, dotacje na zadania z zakresu sportu, dowóz uczniów do szkół, pomoc materialna o charakterze socjalnym dla uczniów, rozliczenie dotacji celowej na wyposażenie szkół podstawowych w podręczniki do zajęć z zakresu danego języka obcego nowożytnego, stypendia naukowe, kontrola wykorzystania dotacji przez niepubliczne przedszkola i inne. Przykładowo poniżej niektóre z nich:

- Rządowy program „Wyprawka szkolna”: dofinansowanie kosztów zakupu podręczników szkolnych, gdzie dofinansowanie wypłacono 339 uprawnionym uczniom, na kwotę 89.285,56 zł.
- Pomoc materialna o charakterze socjalnym: wypłacana jest w formie stypendium szkolnego, które otrzymało – 1.117 uczniów na kwotę: 368.037 zł oraz zasiłku szkolnego – 15 uczniów w kwocie 3.467 zł.
- Stypendia naukowe: stypendium wójta gminy (wypłacane od 2013r.), wysokość stypendium 700 zł jednorazowo. Za poprzedni rok szkolny otrzymało 29 uczniów.
- Realizacja projektów unijnych: PO-SZERZAMY HORYZONTY (2013-2015) kwota dotacji 635.318,46 zł

Ilość uczniów		2 455
	Przedszkola i „0”	464
	szkołach podst.	1343
	gimnazjach	648
Ilość nauczycieli		229 etatów
	Przedszkola i „0”	21
	szkołach podst.	148
	gimnazjach	60
Pracownicy niepedagogiczni		78 etatów

Prognoza liczby uczniów klas pierwszych z terenu gminy Mszana Dolna

– skierowany do uczniów kl. I – III gimnazjum, na realizację zajęć wyrównawczych, rozwijających, konsultacje z doradcą zawodowym, psychologiem, wyjazdy edukacyjne i inne. Gimnazja zostały wyposażone w tablice interaktywne, laptopy, programy multimedialne i inne. Kolejny projekt to MODERNIZACJA ODDZIAŁÓW PRZEDSZKOLNYCH (2014-2015) kwota dotacji 635.993,94 zł – główny cel podniesienie jakości pracy 9 oddziałów przedszkolnych poprzez wyposażenie. Utworzono i wyposażono place zabaw, dostosowano toalety do potrzeb dzieci (umywalki, baterie, glazura, podgrzewacze wody i inne), zakupiono wyposażenie (odkurzacze, myjki ciśnieniowe, pralki, froterki), wyposażono kuchnie (szafy chłodnicze, kuchnie gazowe, zmywarki, patelnie elektryczne, blaty ze stali nierdzewnej), zakupiono meble i wyposażenie (stoliki, krzesła biblioteczki, szatnie, dywany, łóżeczka, pościelenie), zabawki, sprzęt ICT (w tym sprzęt audiowizualny, tablice interaktywne, kserokopiarki laptopy, rzutniki, kamery), rolety okienne, obudowy grzejników i wiele innych. Wszystko z myślą o dzieciach 3 i 4-letnich, które od września 2017 roku będą miały prawo do wychowania przedszkolnego.

- Realizacja projektów współfinansowanych ze środków Urzędu Marszałkowskiego: JUŻ PŁYWAM, z którego skorzystało w ubiegłym roku szkolnym 150 uczniów szkół podstawowych. Zajęcia przeprowadzone były na Pływalni Limanowskiej. JEŹDŻĘ Z GŁOWĄ, 96 uczniów brało udział w zajęciach na stokach narciarskich w Lubomierzu oraz Kasinie Wielkiej.

Zmiany demograficzne są wyzwaniem dla prowadzenia polityki edukacyjnej. Zgodnie z prognozą GUS, największa liczba dzieci w wieku przedszkolnym przypadnie na lata 2016–2017, a następnie zacznie spadać w konsekwencji prognozowanego spadku liczby urodzeń. Przyglądnijmy się, jak to wygląda w przypadku naszej gminy. Na wykresie przedstawiono liczbę urodzeń do roku 2015, jak widać w naszym przypadku od 2015 roku jest tendencja spadkowa.

AGATA CHORAĞWICKA

OGÓLNOPOLSKIE POGOTOWIE DLA OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE „NIEBIESKA LINIA”

infolinia

801 120 002

Telefon czynny jest od poniedziałku do soboty w godz. 8.00-22.00,
w niedzielę i święta w godz. 8.00-16.00.
W środy w godz. 18.00-22.00 dyżurują prawnicy,
w pozostałe dni – konsultanci ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Telefoniczna poradnia prawna

22 666 28 50

Dyżury prawne odbywają się w poniedziałki i wtorki w godzinach 17.00-21.00

Podczas rozmowy telefonicznej można uzyskać:

- wsparcie psychologiczne,
- informacje o prawnych i proceduralnych możliwościach zatrzymania przemocy w rodzinie,
- pomoc w postaci interwencji podjętej przez Pogotowie "Niebieska Linia" na rzecz osób krzywdzonych (także w przypadku, gdy osoba skazana za stosowanie przemocy nadal znęca się nad rodziną i/lub nie przestrzega postanowień sądu).

Kontaktując się z infolinią można zachować anonimowość - nie trzeba się przedstawiać, ani podawać miejsca zamieszkania.

**Zachęcamy do kontaktu osoby doznające
przemocy oraz świadków - razem możemy
znaleźć najlepsze rozwiązanie sytuacji!**

www.niebieskalinia.info

niebieskalinia@niebieskalinia.info

Możesz uratować ludzi przed śmiercią

Kroniki policyjne z ostatnich miesięcy podają:

„Olszówka. Dziś po południu doszło do wypadku na drodze w miejscowości Olszówka. W jego wyniku uszkodzono dwie osoby, 69-letnia kobieta i 3-letnia dziewczynka. Sprawca zdarzenia – 32-letni kierowca dostawczego auta – miał ponad 2 promile alkoholu w organizmie” ...

***

„Od początku roku małopolscy policjanci zatrzymali już 9 tys. nietrzeźwych kierowców, poruszających się po drogach województwa. We wtorek na Limanowszczyźnie w ten sposób uprawnienia straciło dwóch mężczyzn” ...

***

„Słopnice. Aż 2.9 promila alkoholu miał w wydychanym powietrzu 39-letni kierowca, zatrzymany przez policję w Słopnicach. Nie stracił uprawnień, bo okazało się, że ich w ogóle nie posiadał. W dodatku wcześniej w Limanowej uszkodził autem ogrodzenie jednego z domów” ...

***

„Kasinka Mała. W miniony wtorek w Kasince Małej 23-latek ujął kompletnie pijanego kierowcę, który kierował samochodem marki fiat. Jak się okazało, 51-letni mężczyzna miał 2.8 promila w wydychanym powietrzu. Wezwanym na miejsce policjantom tłumaczył, że jechał... po piwo” ...

***

„Do wypadku doszło pod wieczór 3 lutego w Skawie (gmina Raba Wyżna). Na prostym odcinku drogi kierowca samochodu BMW zjechał na pobocze i potracił prawidłowo idącą 40-letnią matkę z dwójką dzieci. Kobieta zmarła w wyniku odniesionych obrażeń, dzieciom nic poważnego się nie stało. Okazało się, że był pod wpływem alkoholu” ...

***

Takie informacje stawiają nas wobec pytania: czy ja mogę uratować kogoś przed cierpieniem, śmiercią, kalectwem, utratą wolności, karą finansową?

Obojętność i brak reakcji to forma przyzwolenia na kierowanie samochodem w stanie nietrzeźwości. Jeśli w Twojej obecności osoba pod wpływem alkoholu lub innych środków psychoaktywnych zamierza wsiąść za kierownicę – masz obowiązek zareagować. Niezależnie od tego, czy to Twój znajomy, członek rodziny, pracownik czy ktoś zupełnie obcy, podejmij działania, by uniemożliwić mu jazdę samochodem. Wbrew pozorom prosta interwencja może być naprawdę skuteczna! Często wystarczy podać odpowiednie argumenty, by do rozmówcy dotarło, jak wielkim błędem jest jazda po alkoholu.

Najprościej odwołać się do emocji i uświadomić kierowcy, że gdy jest nietrzeźwy, stanowi poważne zagrożenie na drodze – zarówno dla siebie, jak i dla innych, niewinnych osób. Przypomnij o odpowiedzialności kierowcy za życie i zdrowie pasażerów – dzieci, małżonka, przyjaciół. Możesz powołać się na konkretne przykłady tragedii powodowanych przez pijanych kierowców. Uświadom rozmówcy, że ryzykuje nie tylko odpowiedzialnością karną i finan-

sową, lecz przede wszystkim ogromnymi wyrzutami sumienia, które pozostają na całe życie.

Specjaliści zwracają uwagę, że osoby pod wpływem alkoholu często zaprzeczają swojemu stanowi. Mówiąc: „Jesteś pijany/a, więc nie możesz jechać”, narażasz się na bezsensowne przerzucanie ar-

gumentami („Wcale nie jestem pijany/a!” etc.). Lepiej stwierdzić fakt, któremu rozmówca nie może zaprzeczyć: „Piłeś alkohol, więc nie pojedziesz”. Ważna jest stanowczość. Dobrze jest również, gdy w rozmowie towarzyszy Ci jeszcze jedna osoba, która potwierdza i wspiera Twoje argumenty.

Koniecznym obal przekonanie swojego rozmówcy, że niewielka ilość alkoholu nie wpływa na jego umiejętności na drodze. Zwróć uwagę, że sprawcy wypadków, także śmiertelnych, również myśleli, że wypity alkohol nie czyni z nich gorszych kierowców. To szczególnie ważny argument w przypadku kierowców, którzy chcą jechać autem „na kacu”. Wiele osób nie zdaje sobie sprawy z tego, że nawet po upływie kilkunastu godzin w ich organizmie wciąż znajduje się alkohol.

Pamiętaj, że nic nie usprawiedliwia jazdy po alkoholu. Fakt, że kierowca ma do przejechania krótką trasę, nie jest żadnym wytłumaczeniem – tragedia może przydarzyć się w każdym czasie i miejscu. Także argument, że kierowcy wielokrotnie udało się bezpiecznie dojechać do domu pomimo wypitego alkoholu, zasługuje na jednoznaczną krytykę. Jeśli do tej pory zdarzało Ci się przymykać oko na to, że ktoś prowadzi po pijanemu, zmień swoją postawę, zanim będzie za późno.

Jeśli do rozmówcy nie docierają żadne racjonalne argumenty, koniecznie zadbaj o to, by nie mógł wsiąść do samochodu. Najprościej jest zabrać mu kluczyki i zapewnić alternatywną formę transportu. Pamiętaj, że racja jest po Twojej stronie!

Gmina Mszana Dolna po raz kolejny włącza się w kampanię społeczną, promującą odpowiedzialną postawę obywa-

telską i przeciwdziałającą nietrzeźwym użytkownikom dróg. Akcję inicjuje co roku Stowarzyszenie Solny Gwarek w Wieliczce. Tegoroczna edycja współfinansowana jest ze środków Województwa Małopolskiego. W gminie akcję koordynuje Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, lecz bez udziału i entuzjastycznego zaangażowania pedagogów szkolnych i uczniów gminnych szkół nie miała, by ona siły oddziaływania. Podobnie jak w ubiegłym roku działania kampanii wspiera policja.

Wierzmy, że wspólnie możemy doprowadzić do zmniejszenia liczby nietrzeźwych kierowców na małopolskich

drogach (pomagając kierowcom trafnie oceniać stan swojej trzeźwości, a pasażerom dodając odwagi, aby powstrzymali pijanego kierowcę przed jazdą).

Wierzmy, że wspólnie możemy uratować ludzi przed śmiercią, przed kalectwem, przed utratą wolności. W kampanii społecznej NO PROMIL – NO PROBLEM, chcemy pomagać młodym ludziom dostrzegać wartość odpowiedzialności. Chcemy pomagać im wzbudzać refleksję na temat tego, co w życiu ważne, aby mogli świadomie podejmować decyzje (nie tylko dotyczące trzeźwości).

Opracowała ANNA PETRYCKA

W oparciu o materiały Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Olszówka – Raba Niżna

Uroczyste wspomnienie śp. rodaka – biskupa Michała Blecharczyka

Mało kto wie dzisiaj, że parafia Olszówka może się poszczycić biskupem, który wyszedł spośród jej mieszkańców. Ks. Michała Blecharczyk, ur. 26 VIII 1909r. w Rabe Niżnej, należącej wówczas do parafii w Olszówce.

A ponieważ wtedy (do 1925r.) nasze tutejsze parafie były częścią diecezji tarnowskiej, ks. Blecharczyk był wyświęcony na kapłana w Tarnowie. Pracę duszpasterską łączył z dalszym pogłębianiem wiedzy teologicznej na uniwersytetach w Kielcach i w Krakowie. Był katechetą w Ciężkowicach, Baranowie i Brzesku oraz proboszczem w Bochni. Był też przełożonym i profesorem w tarnowskim seminarium duchownym. Ojciec św. Pius XII w lipcu 1958r. mianował go biskupem pomocniczym dla diecezji tarnowskiej, a 5 X 1958 roku został w Tarnowie wyświęcony na biskupa. Święceń udzielił mu abp Eugeniusz Baziak z Krakowa.

Nasz Biskup gorliwie pracował jako sufragan (biskup pomocniczy) biskupa Jana Stepy, a potem Jerzego Ablewicza.

Pełnił też obowiązki ordynariusza przez trzy lata po śmierci biskupa Stepy, a przed czasem objęcia tego urzędu przez biskupa Ablewicza (1959-1962). Miał nadzieję na udział w sesji II Soboru Watykańskiego w 1965r., do czego się solidnie przygotowywał. Niestety ciężko zachorował i niebawem zmarł – 10 listopada tegoż roku. Został pochowany na cmentarzu w rodzinnej parafii w Olszówce.

Właśnie teraz, gdy przypadała 50. rocznica jego śmierci, odprawiona została w Rabe Niżnej uroczysta Msza Św., a następnie modlitwy przy grobie biskupa na cmentarzu w Olszówce. Przewodniczył im ks. infułat dr Władysław Kostrzewa z Kurii Biskupiej w Tarnowie, który w kazaniu przedstawił drogę życiową i zasługi biskupa Blecharczyka. W koncelebrze byli ks. Marian Krzystek, proboszcz z Raby Niżnej, ks. Stanisław Kasprzak, proboszcz z Olszówki i ks. Jan Zając, kapelan ze Śnieżnicy. Uroczystość była inicjatywą rodziny biskupa przy współpracy księży proboszczów.

KS. JAN ZAJĄC

Krystian Kubowicz nagra płytę

Krystian Kubowicz z powodzeniem wystartował 18 października w eliminacjach regionalnych do Ogólnopolskiego Festiwalu „Tęczowe piosenki Jana Wojdaka” w Wierchosławicach. Zakwalifikował się do koncertu finałowego, który odbył się 7-8 listopada w Nowohuckim Centrum Kultury w Krakowie.

Krystian zaprezentował tam własną interpretację utworu „Londyn we mgle”. W kategorii wiekowej od lat 17 zdobył jedną z najcenniejszych nagród konkursu – uznanie jury za talent i indywidualność oraz zaproszenie do nagrania własnej płyty z festiwalowymi piosen-

kami wraz z teledyskami i promocją. Do nagrody zalicza się też pobyt rodziny na basenach termalnych w Szaflarach, szkło od firmy „Huta Szkła

Wrześniak”, statuetka oraz książka od Stowarzyszenia Pisarzy Polskich. Wartość nagrody to 4.000 zł.

Jednak nie tylko w kraju młody wokalista z Kasiny Wielkiej zdobywa sukcesy. 26 października wziął udział w Międzynarodowym Festiwalu „Złote talenty w złotej Pradze” w Czechach. – *Zaspiwałem tam dwa utwory: „Tak, tak to ja” z repertuaru Grzegorza Ciechowskiego i „Sexy Silk” z repertuaru Jessie J, zdobywając 3. miejsce w kategorii wiekowej 17-19 lat – o swoim występie opowiada Krystian Kubowicz. – Po raz kolejny postanowiłem spróbować swoich sił w kategorii „duety wokalne”. Razem z Beatą Ogielą zaprezentowaliśmy dwa utwory: „Co mi Panie dasz” z repertuaru Bajm i „Listen” z repertuaru Beyonce. Zdobyliśmy 2. miejsce.*

W zmaganiach festiwalowych w Pradze startowali przedstawiciele wielu krajów m. in.: Rumunii, Turcji, Izraela, Mołdawii, Portugalii, Hiszpanii i Polski.

DOROTA BOROWIEC

(na podstawie materiałów nadesłanych do redakcji)

Do rysowania służy mu maszyna... do szycia

W Galerii Domu Norymberskiego w Krakowie można obejrzeć wystawę pochodzącego z Kasinki Małej Piotra Pandyrę: Ekspresjonizm, over and over again. Wernisaż odbył się 29 października.

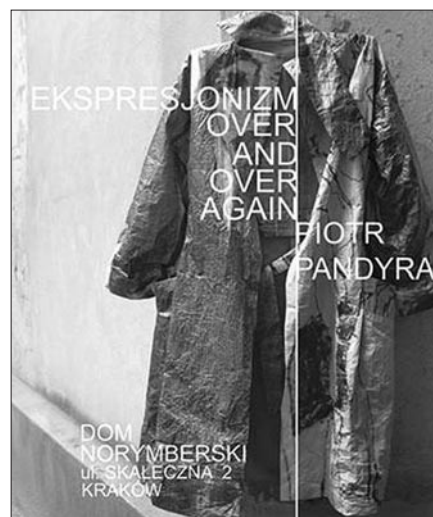
– *Sceny uliczne i kawiarniane, fragmenty codziennego życia z początku XX wieku, zatrzymane na płótnach przez niemieckich ekspresjonistów, należą do moich ulubionych obrazów – opowiada autor. – Wśród nich są wybrane prace Ernsta Ludwika Kirchnera, Geорга Grosza i późniejszej Jeanne Mammen. Ekspresjonizm, który w okresie powstania przyniósł przełom w sztuce, jest nadal atrakcyjny i nie tracąc swej siły, inspirował wielu współczesnych artystów.*

W prezentowanym cyklu prac zajęłem się jego reinterpretacją, przez dodanie atrybutów współczesnych. W tym „mo-

im” powrocie do ekspresjonizmu nie chodziło mi tylko o przypomnienie jego osiągnięć, a raczej refleksje o powtarzalności tematów i form w sztuce. Uptyw czasu, pomimo wspaniałych osiągnięć współczesnej nauki i rozwoju techniki, wcale nie zmienił znacząco ludzkich losów.

Wybrane przeze mnie prace zostały wielokrotnie powiększone, odebrałem im kolor, a dodałem współczesne elementy, które tworzą nowe konteksty. W swoich pracach posługuję się głównie rysunkiem i kolażem. Moim narzędziem do rysowania jest maszyna do szycia, narzędzie nietypowe i trudne. Jednak po kilkuletnim eksperymentowaniu na różnych podłożach, odkrywam jego coraz szersze możliwości.

Piotr Pandyrę, urodzony w 1981 roku. W 2003 roku ukończył Szkołę Artystycznego Projektowania Ubioru (SAPU) w Krakowie. W latach 2003/2009 studio-

wał edukację artystyczną w zakresie sztuk plastycznych na Wydziale Sztuki Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie. Obecnie jest doktorantem na Wydziale Sztuki w macierzystej uczelni.

Źródło: www.dom-norymberski.com

Aktywne gospodynie

Olszowskie gospodynie zdobyły pierwsze miejsce w regionalnym etapie Ogólnopolskiego Konkursu na Wieniec Dożynkowy. W drugim etapie uzyskanie dobrej pozycji zależało od „kłosowania” na konkretny wieniec. Skutecznie zniechęcała jednak do tego bardzo skomplikowana procedura rejestracji każdej osoby przed oddaniem swojego głosu.

– Niestety nie udało się nam zdobyć miejsca na podium, ale i tak bardzo się cieszymy, ponieważ był to nasz pierwszy udział w tak prestiżowym konkursie, a znalazłyśmy się w etapie ogólnopolskim – informują panie z KGW Olszówka. – Dzięki temu doświadczeniu zdobyłyśmy wiedzę i motywację do dalszej pracy. Dziękujemy wszystkim za oddane na nasz wieniec „kłosy”.

Trzeba tutaj zaznaczyć, że KGW Olszówka nie było jedyną grupą z terenu

gminy Mszana Dolna startującą w tym konkursie. 3 miejsce w etapie regionalnym zdobył również wieniec dożynkowy zgłoszony przez KGW „Paradne Gosposie” z Kasinki Małej.

Gospodynie z Olszówki stanęły obecnie przed kolejnym ważnym wyzwaniem. Otrzymały bowiem zaproszenie do udziału w Konkursie „Kobiety na start”, adresowanym do najbardziej aktywnych grup kobiet wiejskich 2015. – Z ogromną radością wyraziłyśmy chęć udziału w kolejnych zmaganiach – o planach na przyszłość mówi prezes Halina Kołodziej. – Mam nadzieję, że dotknie nas zaszczyt świętowania 150. rocznicy powstania pierwszych kół włościanek w Licheniu, w 2016 roku, podczas którego zostaną ogłoszone wyniki konkursu „Kobiety na start”.

Opr. BEATA POTACZEK
TERESA POTACZEK

W Limanowskim Domu Kultury, po raz 41 przeprowadzono Festiwal Folklorystyczny „Limanowska Słaza”. W dniach 5–8 listopada, podczas imprezy, nie zabrakło uczestników reprezentujących gminę Mszana Dolna.

Komisja konsultantów w składzie: Artur Czesak – dialektolog, Benedykt Kafel – etnograf, Bożena Lewandowska – etnomuzykolog i Michalina Wojtas – choreograf; po obejrzeniu i wnikliwej ocenie 93 punktów programu, wysoko oceniła nasze grupy. Szczególną uwagę członkowie jury zwracali na starania o autentyczność, dbałość o gwarę, muzykę, śpiew i taniec.

W kategorii „Zespoły Regionalne”:

– młodzież – II miejsce i nagrodę pieniężną 700 zł otrzymał młodzieżowy zespół regionalny RABIANIE z Raby Niżnej za program „Na Sobótce”;

– dzieci – III miejsce i nagrodę pieniężną 500 zł przyznano zespołowi regionalnemu OLSZOWIANIE z Olszówki za program „Piyrsy wypas bydła”.

W kategorii „Muzyki ludowe”:

– młodzież – III miejsce i nagrodę rzeczową otrzymała muzyka RABIANIE z Raby Niżnej;

– dzieci – I miejsce nagrodę rzeczową i okolicznościową plaketkę otrzymała muzyka MALI ŁOSTOWIANIE z Łostówki.

W kategorii „Instrumentaliści ludowi”

W grupie dziecięcej gry na skrzypcach I miejsce wraz z nagrodą rzeczową i okolicznościową plaketką trafiło do Tomasza Łabuza z Łostówki.

Szczególne gratulacje należą się Marii Nawarze z Olszówki, która z tegorocznej „Słazy” przywozła dwie główne nagrody. Podczas Festiwalu zdobyła I miejsce wraz z nagrodą pieniężną w wysokości 200 zł za „Śpiew solowy” oraz I miejsce i taką samą nagrodę w kategorii „Gawędziarze” – obydwaj występy w grupie dorosłych

Olszówka, Raba Niżna i Łostówka na Limanowskiej Słazie

uczestników. Pani Maria została również delegowana przez komisję konkursową na 50. Ogólnopolski Konkurs Gawędziarzy, Instrumentalistów, Drużbów i Starostów Weselnych „Sabałowe Bajania” w Bukowinie Tatrzańskiej (sierpień 2016r.).

Również z Olszówki pochodzi Karolina Kraus nagrodzona III miejscem i nagrodą rzeczową w kategorii „**Śpiew solowy**”. Młoda Olszowianka startowała w grupie dziecięcej.

W kategorii „Grupy śpiewacze”

– dorośli – II miejsce wraz z nagrodą pieniężną w wysokości 150 zł wyśpiewały gospodynie z KGW Olszówka. W tej samej kategorii, ale młodzieżowej grupie wiekowej, III miejsce wraz z okolicznościową plakietką przyznano „Olszowiankom”, również z Olszówki.

W kolejnej kategorii konkursowej, nazwanej „**Mistrz i uczeń**”, I miejsce wraz z nagrodą pieniężną w wysokości 200 zł przyznano Jakubowi Rusiec-

Ruch folklorystyczny na Ziemi Limanowskiej w swojej większości jest przykładowy w skali Małopolski. Należy tylko mieć nadzieję, że ta z niemałym trudem wypracowana forma prezentacji i doskonalenia warsztatu będzie kontynuowana.

kiemu wraz z uczennicą Joanną Dudzik z Łostówki.

Członkowie komisji w swoim protokole konkursowym podkreślili, że „wieleletni warsztatowy charakter festiwalu w widoczny sposób przyczynił się do stale wzrastającego merytoryczno-artystycznego poziomu występujących grup i wszystkich wykonawców. Coroczna konieczność przygotowania nowego programu do występu dopinguje przyszłych uczestników do dalszego pogłębiania merytorycznej wiedzy oraz

doskonalenia techniki wykonawczej. Wszystko to powoduje, że ruch folklorystyczny na Ziemi Limanowskiej w swojej większości jest przykładowy w skali Małopolski. Należy tylko mieć nadzieję, że ta z niemałym trudem wypracowana forma prezentacji i doskonalenia warsztatu będzie kontynuowana”.

W tegorocznej „Limanowskiej Słazie” udział wzięły 673 osoby w tym:

- 13 zespołów regionalnych, 7 dorosłych, 1 młodzieżowy i 5 dziecięcych,
- 2 grupy regionalne,
- 12 muzyk, 8 dorosłych, 3 młodzieżowe i 1 dziecięca;
- 23 instrumentalistów, 11 dorosłych, 3 młodzieżowych i 9 dzieci;
- 13 śpiewaków solistów, 7 dorosłych, 3 młodzieżowych, 3 dzieci;
- 14 grup śpiewaczych, 9 dorosłych, 2 młodzieżowe i 3 dziecięce;
- 10 gawędziarzy, 6 dorosłych i 4 dzieci;
- 6 mistrzów z uczniami.

MAGDA POLAŃSKA

Źródło: www.ldk.limanowa.pl

Kapela „Ze Mszany” kontynuuje działalność zagórzańskich skrzypków

W styczniu swoją działalność na niwie kultury Zagórczan rozpoczęła nowa kapela ludowa „Ze Mszany im. Stanisława Ciężadlika i Józefa Krzysztofa”. Tworzą ją: Andrzej Ciężadlik (wnuk Stanisława Ciężadlika; sekund), Bogdan Krzysztof i Tobiasz Krzysztof (odpowiednio: syn i wnuk Józefa Krzysztofa z Mszany Górnej; prymiści), Tadeusz Ciężadlik (syn Stanisława Ciężadlika; sekund), Patryk Grzędziak (Mszana Górna; bas) i Aleksander Talarek (Mszana Górna; sekund).

Mimo krótkiego stażu mogą poszczycić się wieloma sukcesami. Zdobyli już m. in. Grand Prix w Konkursie muzyk i kapel w Podegrodziu oraz I miejsce na tegorocznej Limanowskiej Słazie. Jako przedstawiciele Górali – Zagórczan zostali zaproszeni na I Kongres Kultury Regionów w Nowym Sączu. Tam wzięli udział w widowisku „My, Małopolskanie”, które w formie kalejdoskopu pokazało bogactwo regionów etnograficznych Małopolski.

Podczas Kongresu na dziedzińcu MCK Sokół zaprezentowano wystawę zdjęć „Małopolskie Korale”, która miała na celu zaprezentowanie barwności i różnorodności strojów regionalnych kilkunastu grup etnograficznych Małopolski. Autorem zdjęć jest Piotr Drożdżik – znany sądecki fotograf. Nad merytoryczną stroną wystawy czuwała Maria Brylak-Załużska – etnograf.

Do zaprezentowania strojów zagórzańskich do wystawy zaproszeni zostali przedstawiciele Zespołu Regionalnego „Kasinianie – Zagórzanie”.

ELŻBIETA CIĘŻADLIK

Justyna Rusnarczyk z nagrodą specjalną!

15-letnia Justyna Rusnarczyk z Kasiny Wielkiej wyśpiewała nagrodę specjalną 21 listopada, podczas XVI Ogólnopolskiego Festiwalu Pieśni Patriotycznej Warka/Zwoleń 2015.

Ponadto z Krystianem Kubowiczem, również z Kasiny Wielkiej, oraz Karoliną Szczurowską, Katarzyną Myszą, Marleną Mazgaj, Klaudią Gromczak i Klaudią Rogowiec wystąpiła również w składzie zespołu TRIOLA, który zdobył I nagrodę.

Tegorocznymi laureatami Festiwalu, którzy uzyskali nominację do finału w kwietniu 2016r. są:

Puchar – Nagroda Specjalna

- Justyna Rusnarczyk lat 15,
- I NAGRODA – zespół wokalny TRIOLA,
- I NAGRODA – Karolina Szczurowska lat 13,
- II NAGRODA – Sabina Burtan lat 12,
- II NAGRODA – Marlena Mazgaj lat 12,
- II NAGRODA – Grzegorz Pazdur lat 12.

Pracownia Muzyczna TRIOLKI Rabka-Zdrój przy PCK Nowy Targ, do której uczęszcza dwoje młodych wokalistów z Kasiny Wielkiej, działa pod kierunkiem nauczycieli Marioli i Piotra Burcanów. Udział w festiwalach, konkursach i koncertach pieśni patriotycznej to swoista lekcja historii dla dzieci i młodzieży.

Źródło: materiał prasowy, M. P. Burcan
fot. arch. UG Mszana Dolna

Droga do osiedli Mysze – Drewniakówka w Łętowem

Droga do osiedla Filipiaki w Kasince Małej

Nowe sanitariaty w budynku „A” ZPO w Kasinie Wielkiej

Infrastruktura drogowo-mostowa realizowana w 2015 r. na terenie gminy Mszana Dolna

I. DROGI O NAWIERZCHNI ASFALTOWEJ:

W 2015 roku zrealizowaliśmy 11 odcinków o łącznej długości 4,65 km, dróg gminnych i dróg wewnętrznych, które są w zarządzie gminy Mszana Dolna. Na drogach tych przeprowadzono prace polegające na modernizacji nawierzchni i odwodnienia dróg przez wykonanie nawierzchni bitumicznych na podbudowach tłuczniowo-klińcowych i kompleksowej modernizacji odwodnienia. Są to następujące obiekty:

- droga do osiedla Buloki w Łostówce
- droga do osiedli Mysze i Drewniakówka w Łętowem
- droga do osiedla Pitki w Olszówce
- droga do osiedla Gliniki w Rabie Niżnej

- droga przy Szkole nr 1 w Lubomierzu
  - droga gminna „Kasinka Mała – Zagródce” do osiedla Filipiaki w Kasince Małej
  - droga gminna „Kasina Wielka – Gruszowiec”
  - droga na osiedlu Majerówka w Rabie Niżnej
  - droga do osiedla Nawieśniaki w Olszówce
  - droga na osiedlu Młyny w Lubomierzu
  - droga do osiedla Steczki w Mszanie Górnej.
- Łączny Koszt w/w prac wynosi: 2.084,0 mln zł.
- Wykonano zadanie pn. „Budowa ogólnodostępnych miejsc postojowych przy kościele i boisku sportowym w centrum wsi Olszówka poprzez remont drogi gminnej wraz z bu-

downą zatok parkingowych, przebudową drogi wewnętrznej, rozbudową placu postojowego, budową kanalizacji opadowej”.

II. INFRASTRUKTURA MOSTOWA:

W tym roku głównym celem działań gminy są zadania związane z usuwaniem skutków klęski żywiołowej z 2014 roku. Wezbrany potok Kasinka zerwał trzy mosty i uszkodził 9 takich obiektów. W miejscu zerwanych mostów, zaraz po powodzi w 2014 roku, powstały tymczasowe przeprawy i objazdy, które umożliwiły komunikację odciętym od dojazdu mieszkańcom. Jednak ich funkcjonowanie zostało ograniczone przez Zarządcę potoku Kasinka, który postanowił, że tylko tymczasowo do końca 2015 r. jest zgoda na takie obiekty. Pod koniec 2014 roku wójt Mszany Dolnej zgłosił akces o dotację z budżetu państwa na odbudowę trzech mostów i remont dwóch dróg, na które otrzymał promesę – 80% dotacji na wnioskowane 5 zadań.

W ramach tych funduszy i środków z budżetu gminy w 2015 r. odbudowywane są trzy mosty:

- most w ciągu drogi „Kasinka Mała – Pyrze, Brzegi” nr dz. ewid. 6142, 6113 w miejscowości Kasinka Mała w km 0+020,
- most w ciągu drogi „Kasinka Mała – Majeranówka” nr dz. ewid. 2925, 3195 w miejscowości Kasinka Mała w km 0+015

Most do osiedli Trzeciaki, Kubowicze Dolne w Kasinie Wielkiej

Droga na osiedlu Młyny w Lubomierzu

- most w ciągu drogi „Kasina Wielka – Trzeciaki, Kubowicze Dolne” nr dz. ewid. 2446, 2291 w miejscowości Kasina Wielka w km 0+225.

Łączny koszt odbudowy mostów wynosi: 2.538,0 mln zł, w tym dotacja z budżetu państwa 1.988,0 mln zł.

- Przeprowadzony został także remont – zabezpieczenie przyczółku mostu w ciągu drogi do osiedla Dawce w Mszanie Górnej. Zadanie to zrealizowano w ramach środków gminnych, za kwotę: 19,9 tys. zł.
- Rozpoczęte zostało zadanie pn. „Budowa przepustu w ciągu drogi do osiedla Bolisęgi w Mszanie Górnej w km 0+400 pot. Bolisęgi wraz z dojazdami – zaprojektuj i wybuduj” – zadanie to będzie realizowane w ramach środków budżetu gminy za kwotę: 172,2 tys. zł.

III. DROGI O NAWIERZCHNI TŁUCZNIOWEJ I ŻWIROWEJ

W 2015 roku realizowane były także prace remontowe i modernizacyjne na drogach wewnętrznych o nawierzchni żwirowej i tłuczniowej, które są w zarządzie gminy Mszana Dolna. Prace te polegały głównie na odtworzeniu i poprawie zniszczonych po powodzi odcinków dróg, a także poprawie urządzeń odwadniających. Zrealizowano a częściowo w trakcie realizacji są 23 odcinki o łącznej długości 3,94 km,

Są to następujące zadania:

- remont drogi na osiedlu Pyrze w Lubomierzu.
- remont przepustu w ciągu drogi do osiedli Babiarze Muchy w Kasince Małej.
- remont odwodnienia drogi do osiedla Kulówka w Kasince Małej
- remont drogi do osiedli Śląg – Turonie – Łukasze w Kasinie Wielkiej
- wykonanie zabezpieczenia skarpy od strony potoku Mszanka w ciągu drogi do osiedli Pajdziki, Surmy w Lubomierzu
- naprawa drogi do lasu gminnego w Rabie Niżnej – osiedle Majerówka
- modernizacja drogi do osiedla Bydłonie w Kasince Małej
- remont drogi do osiedla Czaple w Lubomierzu
- remont odcinka drogi do osiedla Gobory w Łostówce
- remont drogi do pól na osiedlu Jasicówka w Rabie Niżnej
- remont drogi do osiedla Żądły w Kasince Małej
- remont drogi do osiedla Bogacze w Kasinie Wielkiej
- remont odwodnienia drogi do osiedla Wrzecionki w Kasinie Wielkiej
- remont odwodnienia drogi do osiedla Lachy w Kasince Małej
- remont drogi do osiedla Kowale w Kasince Małej
- remont drogi na osiedlu Podgródek w Kasince Małej
- remont odcinków drogi Seusy – Łabuzy w Kasince Małej na osiedlu Bartoszki – uzupełnienie ubytków w nawierzchni asfaltowej.
- remont odcinka drogi na osiedlu Jagody w Olszówce
- remont odcinków drogi Królewska Góra – Centrum Wsi w Lubomierzu – uzupełnienie ubytków w nawierzchni asfaltowej.
- remont nawierzchni tłuczniowej na drodze do osiedla Cyrki w Lubomierzu

Odbudowa boisk Orlik w Kasince Małej

Sala gimnastyczna w Łostówce

- remont drogi na osiedlu Kaletki w Kasinie Wielkiej
- remont drogi na osiedlu Cygale w Kasinie Wielkiej
- remont drogi nad Kościołem w Glisnem – wykonanie odwodnienia i nawierzchni z płyt IOMB.

Wykonano prace koparkami i spycharkami przy naprawie dróg osiedlowo-polowych na następujących osiedlach:

- Kasinka Mała: Bolisegi, Pulkówka, Lachy, Potok, Łopuszne, Miasto, Lipienie, Jakubiaki, Filipiaki dojazd do Domków letniskowych, Łabuzy
  - Mszana Górna: Krzystki, Kubiki, Fijasy, Fligi, Węglarze Górne
  - Łętowe: Wydry, Trybusy, Zięby, Pajdy-Danaje, Palace, Węglarze,
  - Łostówka: Ciemniaki, Fornale, Stachury, Tworki, Farganusy, Dziedziny.
  - Olszówka: Biedaki, Gacki, Kunochy, Karczmisko, Skalinsne, Nawary-Trybuły
  - Kasina Wielka: Paluszki, Gościeje, Klupki, Ceklarze, Adamy, Gargasy, Chrustki-Bogacze
  - Lubomierz: Złotniki, Wajdy, Kozyry, Guzary, Dudy, Czaple
  - Raba Niżna: Janówka, Ślusarzówka, Krupówka
  - Glisne: Tatki-Kołbony
- Łączna wartość w/w prac wynosi: 943,3 tys. zł.

IV. INWESTYCJE REALIZOWANE PRZY DROGACH POWIATOWYCH, WOJEWÓDZKICH I KRAJOWYCH:

– W 2015 r. zakończone zostało zadanie pn. „Odnowa wsi Kasina Wielka przez budowę chodnika dla pieszych z oświetleniem drogowym oraz zatokami autobusowymi w ciągu drogi powiatowej nr 1626K „Kasinka Mała – Węglówka – Kasina Wielka” w Kasinie Wielkiej w km 8+572,80 do km 9+451,50” – od osiedla Gucie do osiedla Trzepaczki – wartość zadania: 1.036,6 mln. zł.

– Wykonana została dokumentacja budowlana dla celów budowy chodnika dla pieszych przy drodze krajowej nr 28 w Kasinie Wielkiej na odcinku od granicy z miastem do osiedla Pazdury.

Wartość dokumentacji: 79,9 tys. zł.

Dyrektor GDDKiA w Krakowie na wniosek wójta gminy Mszana Dolna przejęła wykonaną dokumentację i podjęła de-

Parking i place postojowe w centrum wsi Olszówka

cyzję o realizacji przez GDDKiA, tej ważnej dla gminy inwestycji. W roku 2015 wykonany został chodnik na odcinku od starodroża do Szkoły nr 2, a kolejne etapy będą realizowane w następnym roku, w miarę posiadanych przez GDDKiA funduszy.

– Gmina wspólnie ze Starostwem Powiatowym w Limanowej przystępuje do realizacji zadania pn. „Budowa chodnika dla pieszych z zatokami autobusowymi w ciągu drogi powiatowej nr 1626 K w m. Kasinka Mała w km 0+094,40 – km 1+134,64” (od skrzyżowania z dr. woj. 968 do Ośrodka Zdrowia) z okresem realizacji w latach 2015 – 2016. Zadanie będzie współfi-

Scena Raba Niżna

finansowane 50/50 przez powiat limanowski i gminę Mszana Dolna. Planowana wartość zadania: 1.107,8 mln zł.

W/w zadanie obejmuje także budowę oświetlenia ulicznego na odcinku projektowanego chodnika. Koszty budowy tego oświetlenia w 100% będą finansowane z budżetu gminnego.

Inwestycje i remonty w obiektach użyteczności publicznej:

1. W mijającym roku udało się rozpocząć odbudowę kompleksu sportowego w Kasince Małej zniszczonego podczas powodzi w sierpniu 2014 r. Koszt zadania wynosi około 750 tys. Na ten cel gmina pozyskała dotację z Ministerstwa Sportu i Turystyki, ze środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej w ramach „Programu rozwoju infrastruktury sportowej” w kwocie 555 400,00 zł. Zakończenie zadania planowane jest na początek 2016 r. Zadanie zrealizowano równoległe z umocnieniem brzegów potoku Kasinka i remontem progów zniszczonych przez powódź. Na ten cel pozyskano dofinansowanie od Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w kwocie 70 tys. zł. Gmina z własnych środków przeznaczyła kwotę około 100 tys. zł. Te działania pozwolą lepiej chronić obiekty sportowe i szkołę od strony rzeki.
2. Wykonano malowanie dachu na Remizie OSP w Olszówce. Wartość zadania to blisko 50 tys. zł.
3. Wykonano parking w centrum wsi Olszówka. Wartość zadania wyniosła 474 189,28 zł brutto.
4. Wykonano kompleksowy remont pomieszczeń sanitarnych w budynku „A” ZPO w Kasinie Wielkiej. Zakres robót obejmował wymianę na trzech piętrach instalacji wodno-kanalizacyjnej oraz elektrycznej, wymianę płytek ceramicznych, armatury, stolarki wewnętrznej. Wartość zadania to blisko 130 tys. zł.
5. Wyremontowano dach i poddasze w Szkole Podstawowej Nr 3 w Kasince Małej. W wyniku remontu powstały dwie nowe klasy, dzięki czemu w szkole mógł powstać oddział przedszkolny. Koszt zadania: 174 537,53 zł brutto i nie uwzględnia on pracy społecznej lokalnych mieszkańców i firm, które zaangażowały się w remont szkoły.

6. Zakończono kolejny etap zadania polegającego na robotach wykończeniowych obiektu rekreacyjno-sportowego przy kompleksie sportowym w Rabe Niżnej. Wartość wykonanych prac to ponad 45 tys. zł. Obiekt jest gotowy do przekazania do użytkowania. Z uwagi na niewystarczające środki, zrezygnowano z niektórych prac, które nie są niezbędne, aby obiekt mógł funkcjonować, a które można będzie wykonać w późniejszym czasie.
7. Dofinansowano remont pomieszczeń w remizie OSP w Łostówce w kwocie 10 tys. zł.
8. Dofinansowano remont łazienki w Szkole Podstawowej w Łętowie w kwocie około 10 tys. zł.
9. Wykonano dokumentację geologiczno-inżynierską dla stabilizacji i zabezpieczenia osuwiska na działkach o nr ew. 7442, 7461, 7462, 7463, 7482 w Kasinie Wielkiej oraz odbudowy drogi gminnej w km 0+060-0+150 i w km 0+460-1+550. Wartość zadania przekroczyła 63 tys. zł, jednak gmina otrzymała na ten cel dotację w kwocie blisko 37 tys. Jest to pierwszy etap zadania. Kolejnym będzie wykonanie dokumentacji projektowej i dopiero stabilizacja osuwiska. Zadanie objęte jest programem osłony przeciwosuwiskowej. W trakcie opracowania jest także dokumentacja geologiczno-inżynierska dla stabilizacji osuwiska na os. Borki w Lubomierzu. Zadanie to opóźniło się z powodu konieczności wykupu działki, na której wykonywane są odwierty geologiczne.

Kanalizacja gminy:

Zakończono i rozliczono budowę kanalizacji sanitarnej we wsi Łętowe (etap I). W ramach zadania wykonano sieć kanalizacyjną o wartości 6,3 mln. zł, w tym ponad 1,7 mln. dotacji z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz ponad 365 tys. z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska. Dzięki inwestycji podłączono do kanalizacji 190 budynków.

W 2015 r. udało się także wykonać około 50 przyłączy do kanalizacji sanitarnej w Kasince Małej.

W ostatnim czasie gmina wyłoniła wykonawcę, który jeszcze w tym roku przystąpi do realizacji kanalizacji sanitarnej dla osiedla Kuczaje w Łętowie. Wartość zadania to ponad 170 tys. zł.

Inwestycje w odnawialne źródła energii:

Oprócz trwającego nadal projektu polegającego na budowie instalacji solarnych z udziałem funduszy szwajcarskich, gmina zrealizowała projekt pn. „Montaż kolektorów słonecznych na terenie gminy Mszana Dolna” dofinansowany ze środków UE.

Inwestycja polegała na zakupie i montażu kolektorów słonecznych w kolejnych 85 budynkach mieszkalnych na terenie gminy Mszana Dolna, z przeznaczeniem wyłącznie dla potrzeb mieszkańców. Celem projektu jest ochrona powietrza oraz zapewnienie jak najlepszego poziomu życia mieszkańców. Koszt całkowity zadania 892 663,25 zł. Wartość dofinansowania w wysokości 742 198,00 zł w ramach działania 321 „Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013.

Opracował REFERAT INWESTYCJI

Z kronik parafialnych

Olszówka – biskupia parafia

*Przebieg prymicyjnych Ks. Władysława Gila.
Procesja prowadząca Ks. Prymicyjanta do kościoła*

Przyszedł czas na odwiedzenie jednej z najstarszych parafii naszego dekanatu – Olszówki. Powstała ona w 1711 r. i jej stara poźółkła kronika zawiera wielkie bogactwo historycznych danych. Od ponad ćwierć wieku proboszczuje tutaj ks. kanonik Stanisław Kasprzak. Kiedyś wspólnie pracowaliśmy w parafii św. Jadwigi Królowej na Krowodrzy.

Dzisiaj otwiera mi gościnnie drzwi, zaprasza do stołu – ale przynosi też szacowną starą księgę z łacińskim napisem: *Liber Memorabilium villae, ecclesiae ac parochiae...*, a więc mamy do czynienia z czymś rzeczywiście starodawnym. Czego tu nie można wyczytać?!... O dawnych benedyktyńskich i cysterskich osiedleniach na naszym terenie, o planach Kalwarii w rejonie Jasionowa (stąd góra Krzyżowa?), o likwidacji żydowskiej karczmy, o rozbudowie starego kościoła, o remontach, itd...

Szukam jednak czasu dużo późniejszego, gdyż chcę znaleźć coś o tutejszym rodaku-biskupie Blecharczyku. Jest! – Na str. 34 pod rokiem 1958 czytamy (zapisane przez świeżo wtedy przybyłego proboszcza ks. Władysława Szafrąncza):

„We wrześniu 1958 r. doszła do parafii radosna wiadomość, że tutejszy rodak, parafianin, ks. Michał Blecharczyk, urodzony w Rabie Niżnej, parafii Olszówka, został mianowany Biskupem Sufraganem diecezji Tarnowskiej. Na konsekrację biskupią do Tarnowa, które odbyła się 5 X 1958 r. wyjechała delegacja z Raby Niżnej i Olszówki w składzie kilkudziesięciu osób w strojach ludowych. Po konsekracji przyjął JE Ks. Biskup M. Blecharczyk całą delegację u siebie na plebanii. Konsekratorem był ks. abp Baziak z Krakowa, a współkonsekratorami byli Księża Biskupi: Franciszek Barda ordynariusz z Przemyśla i Pękała, sufragan z Tarnowa. W ostatnią niedzielę października, w Święto Chrystusa Króla przyjechał do Olszówki nowy Biskup i odprawił swoją Prymicyjną, Biskupią, Pontyfikalną Mszę św.

w asyście liczego duchowieństwa z okolicy, z Bochni i z Tarnowa. Ks. Biskup kilkakrotnie serdecznie przemówił do swoich Rodaków, którzy z entuzjazmem witali go w Olszówce i wręczyli mu dary: piękną złocistą stulę i biret biskupi. W obiedzie wydanym na cześć Księdza Biskupa wzięli udział: rodzina Ks. Biskupa, wszyscy okoliczni kapłani, zwłaszcza sąsiedzi, goście z Tarnowa i Komitet Parafialny. Liczne deklamacje i życzenia składane przez przedstawicieli różnych stanów, urozmaiciły te piękne chwile. Ku wieczorowi udał się ks. Biskup Michał odprowadzony śliczną góralską banderą do kaplicy w Rabie Niżnej, gdzie odprawił nabożeństwo i wygłosił kazanie”.

Tyle o tym ważnym dla Olszówki (i Raby N.) wydarzeniu. Następne w kronice wydarzenie (dziś wiemy, że o wiele ważniejsze!) jest tylko krótko wzmiankowane:

„W roku 1958 Biskupem Sufraganem Krakowskim został mianowany ks. dr Karol Wojtyła, profesor KUL, konsekrowany na Wawelu w katedrze 28 września 1958 r.”

Na dalszej karcie jest już rok 1959. I w tym roku znowu wielka uroczystość: prymicje kapłańskie ks. Władysława Gila.

„W niedzielę 5 lipca parafia Olszówka przeżywała piękną uroczystość prymicyjnej Mszy św. tutejszego rodaka z Olszówki ks. Władysława Gila. Ostatnim Prymicyjantem był ks. Biskup Michał Blecharczyk z Raby Niżnej. Zaś z Olszówki nie było już kapłana blisko sto lat. Toteż nic dziwnego, że Olszówka przechodziła te Prymicje bardzo uroczyście. Piękna procesja z licznie zebranymi kapłanami wraz z ks. dziekanem Fr. Baradziejem z Niedźwiedzia udała się do domu Prymicyjanta, gdzie wygłosiłem okolicznościowe przemówienie. Potem nastąpiło wręczenie darów parafian: alby, stulę, zegara i biretu oraz deklamacje, życzenia i przemówienia. Kazanie prymicyjne wygłosił ks. Maliński, katecheta gimn. z Rabki, profesor ks. Prymicyjanta. Na prymicyjach był również mój poprzednik ks. Józef Żurawik”

Ale i oto za tydzień kolejne wydarzenie:

„W niedzielę 12 lipca odbyła się inna uroczystość p.t. *W Olszówce kwitnie len* połączona z pokazami, wystawą maszyn, narzędzi i wyrobów lnianych, i z wielkim kiermaszem w dniach następnych. Zjazd hodowców lnu urozmaicony był występami zespołów pieśni i tańca, a wzięły w nim udział delegacje z kilku województw z ministrem rolnictwa na czele. Zjazd zakończył się ludową zabawą.”

Jest też wspomniane coś zawsze ważne, a w tym 2015 roku – na czasie:

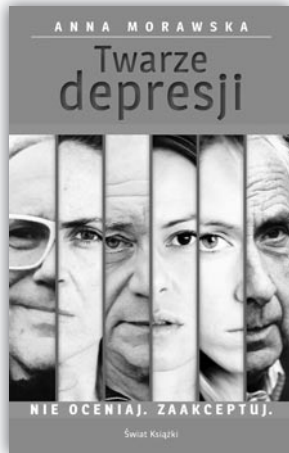
„Rok 1959 to również rok wyteżonej pracy Olszówki nad budową betonowego mostu na Rabie, łączącego Olszówkę z Rabą Niżną. Jest to wielki wysiłek jednej wioski, gdyż Raba Niżna odmówiła swej pomocy. Ludność Olszówki zadeklarowała czynem społecznym 2 tys. roboczo-dniówek do budowy mostu...”

Wynotował: KS. JAN ZAJĄC

Biblioteka poleca

Kto czyta, więcej wie

DLA WSZYSTKICH

ANNA MORAWSKA „Twarze depresji”

Depresja nie jest wymysłem gwiazd z pierwszych stron gazet. To choroba, która może dotknąć każdego.

Depresja stygmatyzuje, więc mało kto przyznaje się do niej otwarcie, choć cierpi na nią co dziesiąty Polak. Bohaterowie książki „Twarze depresji” przełamali lęk i opowiedzieli o nierównej walce z najtrudniejszym przeciwnikiem w swoim życiu.

Rozmówcami Anny Morawskiej są m. in.: Andrzej Bober, Tomasz Jastrun, Kamil Sipowicz, Patrycja Sokół, a także ludzie, którzy nie są osobami publicznymi, a zdecydowali się opowiedzieć o swoim „czarnym psie”, jak nazwał depresję Winston Churchill. Choroba towarzyszy im na każdym kroku i trzeba ją „oswoić”, czyli leczyć. Na pytanie: Jak robić to skutecznie? odpowiadają psychiatrzy i psychoterapeuci. Ewa Jastrun, żona Tomasza, zdradza, jak sobie radzi, kiedy mąż mówi, że nie ma już siły żyć, nie ma siły walczyć z kolejnym epizodem depresyjnym. W takim momencie chory nie powinien być sam. „Weź się w garść” to najgorsze, co może usłyszeć. On już jest „w garści”? de-

presji. Jeśli zdecyduje się na leczenie, chciałby odebrać od otoczenia komunikat: „Nie oceniam. Akceptuję”.

Anna Morawska dziennikarka telewizyjna, reporterka w „Panoramie” TVP2, wcześniej w „Wiadomościach” TVP1. Autorka reportaży społecznych i interwencyjnych dla „Reportera Polskiego” TVP2. Nominowana do nagrody głównej XIX Festiwalu Form Dokumentalnych w Kielcach. Nagradzana za przedstawianie w mediach problemów społecznych. Od 2013 roku prowadzi warsztaty telewizyjne na Uniwersytecie Warszawskim, którego jest absolwentką. Ukończyła również psychologię w SWPS w Warszawie. Jej pasją są podróże po świecie i poznanie ludzi różnych kultur.

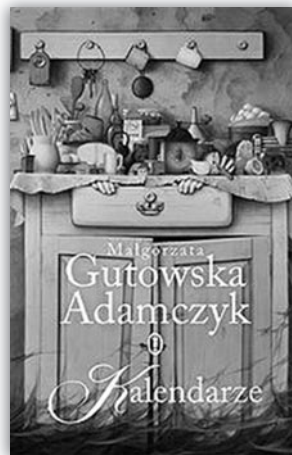
działną. Jako sześciolatka zaczęła swoją drogę do dorosłości.

Wakacje co roku spędzała u dziadków na wsi. Całe dni biegała boso po trawie, bawiła się ze zwierzętami, pomagała babci, prowadząc z nią długie rozmowy.

Powieść Małgorzaty Gutowskiej-Adamczyk zabiera nas w podróż do małego podwarszawskiego miasta i mazowieckiej wsi, ukrytych w nich wspomnień, obrazów, wrażeń i ludzi. Dorosła kobieta – której synowie opuszczają właśnie rodzinne gniazdo – opowiada historię dziewczynki i odkrywa piękno zwyczajnych rzeczy. Rozmowa przy stole, rodzinna wyprawa pociągiem do sąsiedniej miejscowości, uścisk dłoni najbliższych. Potrafiły przynieść wielką radość i były – może wciąż są – na wyciągnięcie ręki.

Kalendarze to mądra opowieść, która pokazuje, że spokojne i z pozoru nudne życie potrafi być wielkim darem.

DLA DOROSŁYCH

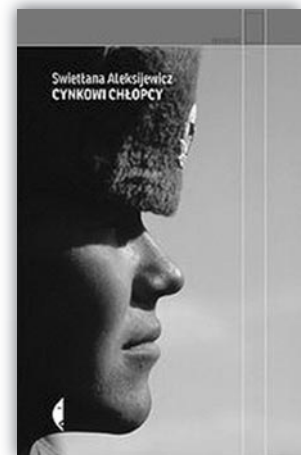

MAŁGORZATA GUTOWSKA-ADAMCZYK „Kalendarze”

Najnowsza książka bestsellerowej pisarki. Piękna i pełna osobistych wątków powieść o dzieciństwie.

„Masz siostrę!” – radosny okrzyk babci wybudził ją w październikowy poranek. To pierwsze, mocno utrwalone wspomnienie dziewczynki. Odtąd była starszą siostrą, mądrzejszą, odpowie-

REPORTAŻ, LITERACKI NOBEL

SWIĘTŁANA ALEKSIJEWICZ „Cynkowi chłopczy”

Oddziały radzieckie przez dziesięć lat „udzielały narodowi afgańskiemu braterskiej pomocy”. Od 1979 do 1989 ro-

ku życie straciło co najmniej kilkaset tysięcy Afgańczyków, a kilkadziesiąt tysięcy radzieckich żołnierzy poniosło śmierć lub zostało rannych. Wyjeżdżali, by zostać bohaterami. Do kraju wracali jako bankruci – bez nóg, bez rąk, bez złudzeń, z koszmarami, które miały ich nigdy nie opuścić. Niektórzy wracali w cynkowych trumnach.

Z opowieści weteranów, pielęgniarek, prostytutek, matek i żon „afgańców” wyłania się wstrząsający obraz niepotrzebnej wojny; wśród zapierających dech w piersiach afgańskich krajobrazów rozgrywają się ludzkie dramaty, a odwaga i braterstwo przeplatają się z niegodziwością i okrucieństwem. „W każdej kolejnej książce z uporem robię to samo – pisze Aleksijewicz – zmniejszam historię do wymiarów człowieka”.

Po publikacji książki Swietłana Aleksijewicz została pozwana o znieważenie honoru i godności żołnierzy walczących z Afganistanie.

BIOGRAFIA

JANUSZ SKALSKI „Mam odwagę mówić o cudzie”

Rozmawia Joanna Bątkiewicz-Brozek. O Adasiu, „cudownie ocalonym dziecku z Polski” pisały media na całym świecie – od Florydy po Singapur. Lekarz, który pomógł Panu Bogu przywrócić chłopca do życia, od wielu lat walczy o każdego młodego pacjenta. W duecie z Panem Bogiem uratował już niejedno dziecięce serce.

Prof. Janusz Skalski jest wybitnym kardiochirurgiem i człowiekiem głębokiej wiary. Stawia dobro pacjenta ponad swoje. W 2007 roku oddał własną krew noworodkowi, którego następnie operował przez kilka godzin. Jako pierwszy na świecie przeprowadził zabieg wszczepienia zastawki płucnej serca 5-letniej dziewczynce. Sam doznał zawału w trakcie walki o życie pacjenta.

Jego życiorys to ważna lekcja dla każdego z nas – zawsze trzeba walczyć!

DLA DZIECI

ANDRZEJ MALESZKA „Świat Ogromnych. Magiczne drzewo. Tom 7”

Wyczekiwana powieść z bestsellerowej serii. Wyrusz z ekipą ratunkową do Świata Ogromnych. Nowe przygody czekają!

Alik i Idalia zostają przeniesieni do Świata Ogromnych. Muszą mieszkać w domu olbrzymów i chodzić do szkoły z pięciometrowymi dziećmi. Są jedynymi małymi istotami w świecie, gdzie wszystko jest ogromne, a każdy chce być jeszcze większy...

By ich uratować, Kuki, Gabi i mówiący pies Budyń wyruszają do Świata Ogromnych. Muszą znaleźć i ułożyć tajemnicze puzzle, na których jest mapa z drogą do świata ludzi. Walczą z olbrzymimi stworami, potężnym Gigunem i pokusą, by sami zmienić się w Ogromnych...

ELŻBIETA CIĘŻADLIK
wybór za www.merlin.pl

Święta – czas na bliskość

Codienne zabieganie, porządki, przygotowania, zapachy, wspomnienia, zakupy, nerwy, roraty, stres, prezenty, placki, choinka, szlachetna paczka, pierniki, praca, fryzjer, uszka, choinka, odśnieżanie, goście, pierwsza gwiazda, sianko, opłatek, pasterka...

Gdzie tu znaleźć czas na bliskość?

Dla wielu osób okres świąteczny to bardzo stresujący czas. Nie tylko dla tych, którzy odpowiadają za świąteczne przygotowania, ale również dla osób samotnych, uwikłanych w rodzinne konflikty, doświadczonych chorobą własną lub członka rodziny, odrzuconych, więźniów. Niektórym trudno się zmierzyć z emocjami, bardziej niż w zwykłe dni doskwierającym osamotnieniem, depresją, brakiem nadziei, lękiem. Wrażliwość, spostrzegawczość osób bliskich, lub przynajmniej blisko mieszkających, może spowodować, że ten czas stanie się dla nich łatwiejszy do przeżycia. Nienarzucająca się pomoc, drobny życzliwy gest, delikatne słowo i okazanie szacunku może uratować życie, lub nadać mu w tym czasie jakikolwiek sens.

Boże Narodzenie to czas szczególnie dla dzieci. Wydaje się, że one powinny być w tym czasie najważniejsze. One potrzebują poczucia przynależności, więzi, zaufania, wsparcia i uwagi dorosłych. Advent i okres świąteczny to czas, kiedy warto zadbać o relacje z bliskimi. Warto ograniczyć czas spędzany przed telewizorem, komputerem, wyłączyć popołudniami telefon, zachęcić dzieci do wylogowania się na jakiś czas z portali społecznościowych. Okres świąteczny staje się pretekstem do robienia różnych rzeczy wspólnie z dziećmi. Pieczenie pierników, strojenie

choinki, krojenie sałatki może stać się pretekstem do rozmowy, lepszego poznania dziecka. W czasie prostych czynności można usłyszeć o tym, kto jest najlepszym kolegą dziecka, co jest dla niego ważne, co jest jego mocną stroną, a z czym sobie nie radzi i wymaga pomocy. Można też podzielić się z dzieckiem wspomnieniami ze swojego dzieciństwa. Opowiadając o własnej historii w naturalny, niemoralizatorski sposób przestrzec przed zagrożeniami, z którym może się zetknąć młody człowiek. **Przy pomocy prostych pytań, uważnego słuchania i wyrażonej nawet bez użycia słów akceptacji buduje się więź rodzinną, bliskość i zaufanie, które są najważniejszym czynnikiem chroniącym przed uzależnieniami i kłopotami w relacjach z innymi ludźmi.** Dziecko, któremu poświęca się czas, czuje się ważne, godne uwagi. Ponieważ jego potrzeby zostały zauważone, ono samo zaakceptowane – pomimo że być może popełniło błędy lub zachowało się niestosownie, czuje się kochane i wzrasta jego samoocena. Nie sposób tutaj wspomnieć o znaczącej roli ojca, wartości jego obecności w wychowaniu i zaangażowania w codzienne sprawy dzieci.

Pozornie zdawać by się mogło, że rodzice wiedzą wszystko o swoich dzieciach. Mieszkają przecież razem, są znajomymi na Facebooku, rozmawiają pięć minut rano przed szkołą, po lekcjach szybkie „co tam w szkole?” W po-

rządku mam, normalnie, jak to w szkole tato. Nie oglądaj zbyt długo, odrób lekcje, umyj zęby, nie zapomnij...

W takim systemie komunikowania się z dzieckiem trudno zdobyć wiedzę o tym, jak dziecko spędza wolny czas, poznać jego pasje i zainteresowania, przyjaciół, znajomych, jego plany na najbliższą przyszłość. Nie ma też przestrzeni do rozmowy na tzw. trudne tematy np. seks, śmierć, uczucia. Trudno dowiedzieć się, czy dziecko jest podatne na wpływ innych, ulega sugestiom, poddaje się manipulacji medialnej, czy ostatnio dziecko zachowuje się tak jak zawsze (zauważyć dziwne reakcje czy niecodzienne zachowania). Jeżeli dzieci są ważne, to rodzice powinni je znać, albo przynajmniej starać się poznać. Codzienna ciekawość, okazane zainteresowanie poprzez stawianie prostych, ale niesztampowych pytań, uważne słuchanie, zaangażowanie się w życie dzieci w wirtualnym świecie mediów, kontrola rodzicielska mogą pomóc znacząco w procesie wychowania i ułatwić pokonywanie sytuacji kryzysowych, które niewątpliwie nastąpią, ponieważ są naturalnie wpisane w życie ludzkie. Sytuacje kryzysowe łatwiej pokonuje się, znając potencjał dziecka, jego mocne i słabe strony, osoby ważne dla dziecka, jego autorytety w bliskim otoczeniu.

Niby proste zadanie dla rodzica – rozmawiać z dzieckiem, poznawać je we wspólnym działaniu. Ale kto spróbował,

ten wie, że to wyzwanie dla śmiazków, ludzi o twardych nerwach i konsekwentnych w działaniu. Bo dzisiaj problemem jest, że członkowie rodziny siedzący w jednym pomieszczeniu na jednej kanapie, przebywają każdy w innym świecie, zatopieni w innych myślach przeżywają różne sytuacje, inne stany emocjonalne. Pograżeni w smartfonach, błędząc myślami o pracy zawodowej, nie są obecni tu i teraz. Fizycznie są obecni, dotykają się, siedząc obok siebie. Mentalnie każdy jest w odrębnym, nie kontaktującym się z innymi świecie. Niby blisko, a przecież całkiem osobno, niby bezpiecznie, a przecież w sieci tyle zagrożeń... Jak wobec tego się realnie spotkać? Niewątpliwie wymaga to od rodzica wysiłku i determinacji. Nie jest też łatwe, ale z pewnością się opłaca i na pewno taki wysiłek zaprocentuje w skuteczniejszym rozwiązywaniu problemów dzieci.

W święta nie rezygnujemy z bliskości. Może spróbujemy zrezygnować z kilku dań czy programów telewizyjnych i pójdźmy rodzinnie na spacer? Może przygotujemy stroje kolędnicze i pomóżmy dzieciom przygotować ciekawy występ, zachęćmy je do odwiedzenia osób samotnie mieszkających? Może podzielmy się tym, co mamy, co własnymi dłońmi zrobiliśmy z bardziej potrzebującymi i pokażmy dzieciom, ile radości czerpie się z dawania? Może wzmacniamy charaktery naszych dzieci, stawiając im wymagania i pewne ograniczenia, zachęcając do pomocy innym? Może zdobądźmy się na spotkanie i chwilę rozmowy z samotną osobą starszą w obecności dziecka, ucząc je, przez danie przykładu wrażliwości i empatii?

Historia wcielenia Boga daje nam tyle powodów do refleksji. I raczej nie ma tam mowy o egoizmie, dogadzaniu sobie i celebrowaniu pełnego brzucha. Raczej jest o skromności, prostocie, trosce, promieniującej na innych radości, wspólnym wielbieniu Bożego Dzieciątka. Możemy to sprawić, że w święta doznamy Jego bliskości, okazując miłość najbliższemu, bliskim i potrzebującym.

Z życzeniami zdrowych radosnych i refleksyjnych świąt

ANNA PETRYCKA

Syn Boży w żłobie leży!...

Ucichły już rolnicze zajęcia, które od wczesnej wiosny zaprzętały całkowicie głowę i serce gospodarza. Opustoszały już pola – wnet je pokryje śniegowa biel, która wcześniej przydzieje lasy.

Jeszcze tylko w obejściu domowym jest dużo do zrobienia, ale wszyscy uwijają się żwawo, bo nadchodzą przecież święta Bożego Narodzenia. Jest i z tego powodu więcej roboty. Trzeba pomyśleć o wszystkim! Chwała Bogu za urodzajny rok – jest pełna stodoła, spichlerz, piwnica z warzywami, w sieni zakiszona kapusta w beczce i różne przetwory; będzie też mięso „własnego chowu” i mąka z naszego zboża. Coś tam trzeba jeszcze dokupić w mieście, na jarmarku, a po choinkę w ostatnie dni Adwentu pójdziemy do naszego lasu.

Ten czas grudniowy, to przedświąteczne krzątanie się wszystkich sprawiają, że robi się jakoś coraz bardziej „domowo” i świątecznie. Nie tylko pod gospodarskim dachem, nie tylko za progiem domu, ale i pomiędzy ludźmi.

I jak otwierają się na gości nasze domy, tak również rozszerzają się nasze serca na drugiego człowieka. Rzekłbyś – ogarniają cały świat!

To piękny i boski czas, rodem prosto z Betlejem. Tam kiedyś miłujący zawsze człowieka Dobry Bóg zechciał przekro-

czyć wszelkie granice, aby jak najbliżej zejść do człowieka. Tam też ludzie, których stać było na wysiłek wiary, zaznali bliskości Boga tak wielkiej, że „otrzymali moc, aby się stać mogli dziećmi Bożymi!” (jak napisał św. Jan Apostoł)

A górska pobożność tak przybliży nam Boże Narodzenie:

*Cosik mi się widzi,
ze nie w Betlejemie
malutki Pon Jezus
przysył na te ziemie,
ba u nos, haw w górak,
w bacowskim sałasie,
w jakiejsik dolinie
ka sie owce pasie.*

I wszędzie dzisiaj, w każdym sercu, może być prawdziwe Betlejem. To jest wielka nasza szansa i wielkie nieustanne zadanie!

Ogarnięci tą Bożą mocą i przejęci tym natchnieniem, ludzie mogą budować lepszy świat. I tak się zawsze dzieje, gdy nie poprzestajemy na płytkim i krótkim „świętowaniu”!

Radosnego i owocnego dla wszystkich – i na długo – Bożego Narodzenia

życzy serdecznie kapelan leśny ze Śnieżnicy

KS. JAN ZAJĄC

Na zajęciach też można wprowadzać bajki, a dorośli również mogą w nich uczestniczyć – oto propozycja eMKi

Powróćmy jak za dawnych lat w zaczarowany bajek świat...

Dzisiejszy artykuł logopedyczny będzie o nieco innej treści. Często spotykam się z opiniami rodziców, że współczesne bajki są dla dzieci trudne do zrozumienia, mało wartościowe i często epatujące przemocą. Niestety, jest w tym dużo racji. To bardzo ważne, aby bajki nie wzbudzały w dziecku agresji i nie prowokowały do zachowań niegrzecznych czy niestosownych. Dla maluchów niewskazane są bajki zbyt głośne i zbyt kolorowe, z wartką akcją i szybko zmieniającymi się obrazami. Pozyteczne bajki to takie, które wpływają pozytywnie na rozwój dziecka – dostarczają wiedzy o świecie i relacjach społecznych, uczą tolerancji i otwartości, występują w nich pozytywni bohaterowie, z którymi dziecko może się utożsamiać.

Ostatnimi czasy spotkałam się również z opinią, że „bajki naszego dzieciństwa, to dopiero były bajki. Takie dobre, bez przemocy, takie sympatyczne”. I właśnie idąc tym tropem postanowiłam wrócić do bajek już zapomnianych.

Czy ktoś z Czytelników pamięta bajkę „O koguciku o złotym grzebyku”? Opowiada ona o trzech przyjaciółach: Kocie, Drożdzie i Koguciku – Złotym Grzebyczku. Każdego dnia Kot i Drozd chodzą do lasu, aby narąbać drewna, natomiast Kogucika zostawiają w domu, żeby go pilnował. Ten fakt wykorzystuje przebiegły Lis, który za każdym razem przychodzi pod okno i śpiewa Kogucikowi piosenki. Pomimo surowych napomnień przyjaciół, Kogucik wychyla się przez okno i w tym momencie zostaje porwany przez Lisa, ale przyjaciele zawsze biegną mu na pomoc. Cała historia dobrze się kończy. Bajeczka ta może być niezwykle pouczająca dla małego dziecka, ponieważ uczy je, że nie wolno ufać każdemu, kogo spotyka się na swojej drodze. Uczy również, że łatwo wierność, łasa na pochlebstwa, zazwyczaj nie prowadzi do niczego dobrego. Poza tym, ciekawe jest tutaj połączenie przyjaciół – Kota i Drozda. Przecież powszechnie wiadomo, że koty polują na ptaki. A tu pełna przyjaźń. Treść książeczki jest napisana prostym językiem. Jest krótka i zrozumiała dla dziecka.

Uważam, że warto wrócić do tej bajki i pobawić się z dziećmi, wykonując np. miniateatryk. Jako inspirację proponuję obejrzenie epizodów o Złotym Grzebyczku dostępnych na YouTube. Od dawna wiemy, że zabawy inscenizowane są niezwykle ważne dla rozwoju małego dziecka. Zabawa inscenizowana stwarza doskonałe warunki do pracy całościowej, pozwala oddziaływać w sposób naturalny na rozwój uczuć dziecka; szczególnie społeczno-moralnych i estetycznych, rozwija myślenie i mowę, daje radość twórczego działania zespołowego. Małe dziecko śpiewa, tańczy, gra – nie dlatego, że się nauczyło – lecz, że odczuwa taką potrzebę. Ekspresja jest w wieku przedszkolnym czymś bardzo naturalnym, zapewnia dziecku prawidłowy rozwój. Bawiąc się, kształtuje ono swoją osobowość, tworzy nowe wartości, rozładowuje nagromadzone emocje.

Poniżej przedstawiam skróconą wersję bajeczki. Mam nadzieję, że sprawi ona wiele radości zarówno rodzicom (a może babciom opiekującym się wnuczkami), jak również ich pociechom.

Byli raz sobie kot, drozd i kogucik Żółty Grzebyczek. Mieszkali w lesie, w małej chatynce. Kot i drozd chodzili do lasu i drwa rąbali, a kogucika zostawiali samego, żeby domu pilnował.

Odchodząc ostrzegali Kogucika surowo:

– *Pamiętaj, idziemy daleko, a ty zostaniesz w domu. Tylko się nie odzywaj, kiedy przyjdzie lisica i przez okienko nie wyglądaj!*

Lisica zwąchała, że kota i drozda nie ma w domu przybiegła więc do chatki, siadła pod okienkiem i śpiewa:

Koguciku, koguciku, Żłocisty Grzebyku!

Jaką bródkę masz jedwabną, śliczną główkę, postać zgrabną!

Podejź, miły, do okienka dam ci bobu dwa ziarenka...

Kogucik wychylił głowę za okno, a lisica cap! – chwyciła go w łapy i pędzi do swojej nory. A kogucik woła w niebogłosy:

– *Mój kotku, koteczku ratuj mnie biednego porwała mnie lisica i niesie do lasu ciemnego, Niesie mnie do nory lisica za bory, za rzeki głębokie, za góry wysokie. Ratujcie mnie przyjaciele!*

Drozd i kot usłyszeli wołanie, puścili się w pogoń i odebrali lisicy kogucika.

W jakiś czas potem kot z drozdem znowu wybierali się do lasu drwa rąbać i znowu ostrzegają kogucika:

– *No, ale tym razem, koguciku, nie wyglądaj przez okienko nie słuchaj lisicy, bo idziemy dziś jeszcze dalej i nie usłyszemy twojego wołania.*

Gdy kot i drozd odeszli, lisica znowu zakradła się pod okienko i śpiewa:

– *Koguciku, koguciku, Żłocisty Grzebyku!*

Jaką bródkę masz jedwabną, śliczną główkę, postać zgrabną!

Podejź, miły, do okienka dam ci bobu dwa ziarenka...

A kogucik siedzi cicho i nie odzywa się. Lisica zaczyna znowu:

– *Hej, chłopcy biegali, pszenicę sypali, kurki co jeść mają, kogutom nie dają!*

Kogucik wychylił się przez okienko i pyta:

– *Ko-ko-ko! Jak to nie dają? Dlaczego nie dają?*

Lisica chwyciła go w łapy i porwała do swojej nory. Kogucik woła:

– *Mój kotku, koteczku, ratuj mnie biednego, porwała mnie lisica i niesie do lasu ciemnego, Niesie mnie do nory lisica za bory, za rzeki głębokie, za góry wysokie. Ratujcie mnie przyjaciele!*

Drozd i kot usłyszeli wołanie, puścili się w pogoń. Kot pędzi, drozd fruwa. Odebrali lisicy kogucika.

W jakiś czas potem kot z drozdem znowu wybrali się do lasu drwa rąbać. Na odchodnym surowo przestrzegają kogutka:

– *Nie słuchaj lisicy, nie wyglądaj przez okienko, idziemy dziś jeszcze dalej i na pewno nie usłyszemy twojego wołania.*

I poszli kot z drozdem daleko do lasu drwa rąbać. A tu nagle zjawia się lisica – siadła pod okienkiem i śpiewa:

– *Koguciku, koguciku, Żłocisty Grzebyku!*

Jaką bródkę masz jedwabną, śliczną główkę, postać zgrabną!

Podejź, miły, do okienka dam ci bobu dwa ziarenka...

Kogucik siedzi cicho i nie odzywa się. Lisica śpiewa

– *Hej chłopcy biegali, pszenicę sypali, kurki co jeść mają, kogutom nie dają!*

Kogucik milczy, a lis znowu:

– *Hej ludzie biegali, orzechy sypali, kurki jeść co mają, kogutom nie dają!*

Kogucik wysunął głowę za okienko i pyta:

– *Ko-ko-ko! Jak to nie dają? Dlaczego nie dają?*

Lisica chwyciła go mocno w łapy i uniosła do swojej nory za ciemne lasy, za bystre rzeki, za wysokie góry. I choć kogutek wołał, krzyczał, co miał sił – ani drozd, ani kot nie usłyszeli go, a kiedy wrócili do domu, kogucika już nie było.

Obiegli kot i drozd lisimi śladami. Kot pędzi, drozd fruwa. Już są przy lisiej norze. Kot nastroił gęśliczki i zaczyna brzdękać:

– *Brzdęk, brzdęk, niechaj gra gęśliczka, Niech rozbrzmiewa złotymi strunami Jestże w domu swym kuma Lisica? Może zechce przywitać się z nami?*

Lisica siedzi i słucha a słucha – ktoś to tak ślicznie gra na gęśliczkach i roz-

kosznie śpiewa? I wyszła z nory. A kot z drozdem tylko na to czekali. Dostało się lisicy, oj dostało! Wzięła nogi za pas i uciekła.

Kot z drozdem wsadzili kogutka do kobiałki i przynieśli do domu. Od tamtej pory mogli żyć w spokoju i tak też do dzisiaj żyją.

(Oryginalną wersję bajki można odszukać w „Kogucik Żółty-Grzebyczek”, Rosyjska bajka ludowa w adaptacji Aleksiego Tołstoja. Przełożyła Irena Tuwim. Ilustrował Eugeniusz Raczew).

Dla zainteresowanych, dodatkowa informacja. Podobna bajeczka zamieszczona była w Elementarzu M. Falskiego, ale tam niestety nie było szczęśliwego zakończenia „Kiedy kotek wieczorem wrócił do chatki, nie zastał już w niej kogutka. Wołał go. Szukał po całym lesie. Ale kogutka nigdzie nie było. Biedny kotek długo płakał po swoim kogutku. I odtąd sam jeden żył w chatce”. Nie wiem, dlaczego tak kończyła się bajeczka, ale wiem, że dla wielu dzieciaków było to niemalże traumatyczne przeżycie. Czy może ktoś z czytelników ma podobne wspomnienia? Jeżeli tak, to sami odpowiedzmy sobie na pytanie, jak bardzo duży wpływ mają bajki na kształtowanie osobowości dziecka, skoro pozostają w pamięci do dzisiaj.

Oprac. LOGOPEDA IRENA MARSZALIK
Centrum Edukacji i Rozwoju
eMKa w Kasince Matej

Cztery regiony, jedna Europa

Nauczycielki z Zespołu Placówek Oświatowych w Kasinie Wielkiej: Marta Lorenc i Maria Skowronek uczestniczyły w tzw. IstTransnational Meeting – międzynarodowym spotkaniu koordynatorów i zespołów projektowych z czterech państw w ramach programu Erasmus+ – Partnerstwa Strategiczne – współpraca szkół na rzecz edukacji szkolnej. Spotkanie było oficjalną inauguracją działań w ramach projektu: „Four Regions, One Europe – Cztery Regiony, Jedna Europa”.

Było to wydarzenie, które zgromadziło przedstawicieli wszystkich szkół biorących udział w tym partnerstwie strategicznym. A są to:

- Collège Armand Fallières, Francja
- Zespół Placówek Oświatowych w Kasinie Wielkiej, Polska

- Realschule Am Salinensee, Niemcy
- Ignalina CeslovasKudabaProgymnasium, Litwa

W ramach spotkania nauczyciele pracowali nad:

- szczegółami zadań projektowych,
- kalendarzem działań,
- planem ewaluacji i upowszechniania produktów wypracowanych w ramach projektu,
- przydzieleniem ról uczniom podczas mobilności,
- terminami wizyt w partnerskich szkołach,
- zasadami wyboru logo projektu.

Na początek wizyty gości na Litwie zorganizowano spotkanie ze szkolną i lokalną społecznością Ignaliny, podczas którego koordynatorka szkoły litewskiej krótko omówiła projekt Erasmus+, uczennice z Litwy zaśpiewały regionalne pieśni, a przedstawiciele szkół part-

nerskich przybliżyli uczestnikom swoje kraje, regiony oraz szkoły w formie prezentacji multimedialnych. Ponadto koordynatorzy wszystkich szkół partnerskich podpisali kontrakt, który określa zadania i warunki realizacji projektu.

Uczestnicy spotkania mieli również okazję poznać historię i atrakcje turystyczne Ignaliny i Wilna. Odbłyły się też spotkania na gruncie prywatnym z nauczycielami zaprzyjaźnionych szkół, w trakcie których była okazja do bliższego poznania się, wymiany refleksji i doświadczeń prywatnych i zawodowych.

– Należy tutaj wspomnieć, że nasza szkoła po raz drugi przystępuje do realizacji projektu międzynarodowego i jesteśmy jedyną szkołą w gminie, która otrzymała dofinansowanie z Komisji Europejskiej – informują koordynatorki projektu ze strony ZPO Kasina Wielka. – Tym razem jest to projekt w ramach programu Erasmus+, Akcja 2, Edukacja Szkolna, Partnerstwa Strategiczne.

Projekt ten będzie realizowany przez dwa lata w czterech szkołach partnerskich z różnych krajów. Angażuje młodzież w wieku 12-16 lat. Obejmuje wiele różnorodnych zadań – miniprojektów, które mają na celu podniesienie umiejętności językowych uczniów, poznanie historii i kultury krajów partnerskich, nawiązanie kontaktów i integrację z rówieśnikami z innych krajów, otwarcie się na inną kulturę i zwyczaje oraz świadomość tworzenia wspólnej Europy, pomimo występujących w poszczególnych krajach i kulturach różnic.

– W Zespole Placówek Oświatowych w Kasinie Wielkiej bezpośrednio w realizację projektu zaangażowanych jest czworo nauczycieli różnych przedmiotów – dodają koordynatorki. – Bardzo liczymy jednak pomoc i zaangażowanie innych, którzy przyłączą się do zadań projektowych.

MARIA SKOWRONEK
MARTA LORENC

Erasmus+

Klucz do mądrości

Jeśli chcemy żyć w kraju mądrych, uczciwych i kulturalnych ludzi, zadbajmy o to, by codzienne głośne czytanie stało się priorytetem w naszym domu oraz w przedszkolu i w szkole.

W bibliotece Szkoły Podstawowej w Kasinie Wielkiej odbyła się akcja głośnego czytania „Cała Polska Czyta Dzieciom”, podjęta w ramach innowacji czytelniczej. Wzięli w niej udział znamienici goście – przedstawiciele społeczności lokalnej i gminy Mszana Dolna.

– Dzieci naszego przedszkola i klas 1-3 miały możliwość wysłuchania pięknych i wartościowych baśni polskich Wandy Chotomskiej, czytanych przez Beatę Baczynską, współwłaścicielkę NZOZ w Kasinie Wielkiej; Elżbietę Ciężadlik, bibliotekarkę Gminnej Biblioteki Publicznej w Kasinie Wielkiej; księdza proboszcza parafii Kasina Wielka – Wiesława Maciaszka; Bolesława Żabę, wójta Mszany Dolnej; Adama Wrzecionka, sołtysa Kasiny Wielkiej i Marcina Kowalskiego, polonistę z naszego gimnazjum – wyliczają organizatorzy.

Zaproszeni goście, po przeczytaniu legendy, rozmawiali z dziećmi na temat tekstu. Był też czas na pytania od słuchaczy, głównie na temat zainteresowań czytelniczych czytających. Goście doskonale nawiązywali kontakt z najmłodszymi uczniami.

Głośne czytanie w każdej grupie wiekowej rozpoczynało się wysłuchaniem i obejrzeniem teledysku – hymnu Fundacji ABC XXI wieku „Cała Polska Czyta Dzieciom”. Zaproszeni goście, po przeczytaniu legendy, rozmawiali z dziećmi na temat tekstu. Był też czas na pytania od słuchaczy, głównie na temat zainteresowań czytelniczych czyta-

jących. Goście doskonale nawiązywali kontakt z najmłodszymi uczniami. Wszystkie dzieci na zakończenie akcji otrzymały od prelegentów słodką niespodziankę oraz listy od prezesa Fundacji „Cała Polska Czyta Dzieciom”, które miały za zadanie przekazać swoim rodzicom.

Czytanie przez ważne postaci lokalnego środowiska legend polskich było dla najmłodszych uczniów ogromnym i niezapomnianym przeżyciem, za co z wielką radością podziękowały swoim gościom, wręczając własnoręcznie wykonane laurki. Dyrektor Janina Ziemiannin i wicedyrektor Grażyna Gil skierowały podziękowania do zaproszonych gości, a dzieci zachęcały do czytania „20 minut dziennie – codziennie”.

– Serdecznie dziękujemy naszym czytającym, że mimo tak wielu obowiązków, znaleźli czas, aby odwiedzić naszą bibliotekę i poczytać dzieciom. Tym samym docenili znaczenie głośnego czytania i całej akcji – wyrazy wdzięczności przekazują gospodarze. – Mamy nadzieję, że dzieci, widząc czytających dorosłych i słysząc od nich, jak ważne jest w życiu czytanie, będą zachęcały rodziców do wspólnego, głośnego czytania, a same zechcą częściej sięgać po książkę – dodają.

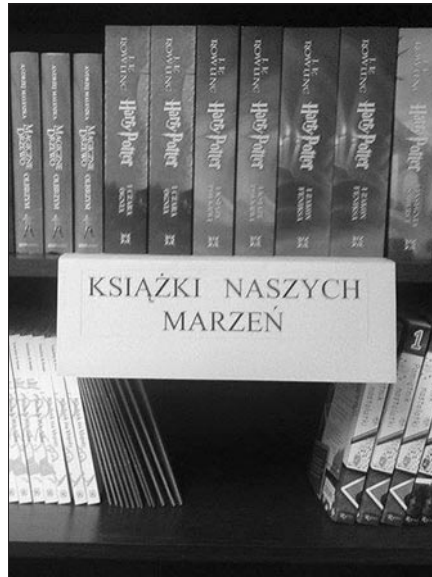
TERESA KICMAL

Książki naszych marzeń

Uczniowie sami wybierali lektury, które chcą wypożyczać w szkolnej bibliotece

Gmina, jako organ prowadzący publiczne szkoły podstawowe otrzymała w ramach programu wsparcie finansowe na zakup książek. Wielkość środków przyznanych szkołom zależała od liczby uczniów – od 1000 zł do 2 170 zł na bibliotekę. Wszystkie szkoły w gminie otrzymały dofinansowanie.

Za pieniądze z programu biblioteki szkolne kupują książki, które nie są podręcznikami. Książki te były wybierane przez uczniów, czyli są to lektury, którymi autentycznie są zainteresowani, bliższe ich doświadczeniom w poznawaniu i rozumieniu współczesnego świata. Swoją fabułą powinny rozbudzać ciekawość młodego czytelnika otaczającą go rzeczywistością i inspirować do twórczego działania.

Uczniowie mają też być zachęceni przez nauczycieli i bibliotekarzy do wy-

pożyczania książek na okres ferii letnich i zimowych, co powinno pogłębiać w nich nawyk czytania i podtrzymywać zainteresowanie czytaniem.

W ramach programu przewidziana jest także współpraca bibliotek szkolnych z bibliotekami publicznymi i publicznymi bibliotekami pedagogicznymi. Książnice mają także wspólnie organizować wydarzenia służące popularyzacji i promocji czytelnictwa. Mogą to być np. spotkania z twórcami literatury dziecięcej i młodzieżowej, spotkania z rodzicami na temat wpływu czytania na rozwój intelektualny i emocjonalny dzieci.

Podstawowym rezultatem programu ma być trwałe zainteresowanie młodych ludzi czytaniem. Aby tak się stało, muszą doświadczyć przyjemności z czytania, odkryć w nim atrakcyjny sposób zdobywania wiedzy o świecie, rozwijania zdolności i zainteresowań, a także spędzania wolnego czasu.

AGATA CHORAĞWICKA

Karolina Szczyпка wicemistrzynią I Limanowskiego Dyktanda

192 osób wzięło udział w I Limanowskim Dyktandzie, które odbyło się 18 listopada. Organizatorami imprezy były Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna w Limanowej oraz Limanowski Dom Kultury.

Głównym kryterium branych pod uwagę w ocenie napisanych dyktand była poprawność ortograficzna oraz interpunkcyjna. W grupie osób do lat 16. II miejsce i tytuł Limanowskiego Młodego Wicemistrza Ortografii otrzymała Karolina Szczyпка gimnazjalistka z Zespołu Placówek Oświatowych w Mszanie Górnej. Do dyktanda przygotowywała się pod opieką Katarzyny Sobuń. Wraz z Karoliną w dyktandzie wzięło udział jeszcze pięciu uczniów z tego gimnazjum.

Warto zaznaczyć, że w grupie „Goście specjalni” Dyktanda nagrodę otrzymał Marek Panek, radca prawny Urzędu Gminy Mszana Dolna.

JAROSŁAW MAZUR

Zmalowali 316 prac dla innych

Trzy uczennice Szkoły Podstawowej w Łętowie zostały nagrodzone w konkursie plastycznym „Zmaluj coś pozytywnego dla dobra drugiego” zorganizowanym przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej.

III miejsce przyznano Angelice Luźniak z kl. II (opiekun Mirosława Jarosz); wyróżnienie natomiast otrzymały: Klaudia Kaleta oraz Julia Jarosz z kl. VI (opiekun Monika Zięba).

Szkolnym koordynatorem konkursu była pedagog – Jadwiga Borowiecka, która wspólnie z wychowawcą świetlicy, Anną Bielak, przygotowała szkolną wystawę wszystkich prac konkursowych.

ZDJĘCIA: WWW.PCPR-LIMANOWA.PL

Według informacji PCPR do konkursu nadesłano łącznie 316 prac plastycznych ze szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych (146 prac ze szkół podstawowych w kategorii 0-III, 134 prace ze szkół podstawowych w kategorii IV-VI). Konkurencja była więc ogromna.

Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej podkreśliła, iż wybór zwycięzców nie był łatwy. Doceniono szczególnie kreatywność, pomysłowość i oryginalność wykonania prac.

Uroczyste wręczenie nagród odbyło się 12 listopada w Powiatowym Centrum Informacji Turystycznej w Limanowej. Laureaci konkursu odebrali nagrody oraz dyplomy z rąk starosty limanowskiego Jana Puchały. Podczas uroczystości obecni również byli: Mieczysław Uryga – wicestarosta limanowski, Agata Zięba – członek Zarządu Powiatu Limanowskiego, Monika Nawalaniec – dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej, Wanda Marek – zastępca dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej oraz Małgorzata Frączek – psycholog w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej.

Prace uczestników konkursu można było podziwiać na wystawie w Powiatowym Centrum Informacji Turystycznej w Limanowej.

MONIKA ZIĘBA

Żywe ptaki w rękach uczniów

Grupa uczniów z klas 4-6 Zespołu Szkoły i Przedszkola w Olszówce miała okazję zobaczyć, jak działa terenowa stacja ornitologiczna w Myscovej, nad Wisłoką w Beskidzie Niskim.

Celem ornitologów pracujących w stacji jest obrączkowanie ptaków w czasie ich przelotów na zimowe siedliska. Można się tam wiele dowiedzieć o ptasich wędrówkach. Co godzinę, od wczesnych godzin rannych, odbywa się obchód, w czasie którego wyjmują się ptaki ze specjalnie zastawionych siatek. Następnie waży się je i mierzy oraz obrączkuje, a potem wypuszcza.

– Każdy z nas miał w rękach żywego ptaka – wrażeniami dzieli się uczestnicy wyjazdowej lekcji. – Uczyliśmy się rozpoznawania gatunków.

Po kilku obchodach z siatek wyjęte zostały rudziki, kapturka, drozd, sikora modra, strzyżyk oraz pierwiosnek.

– W miejscu noclegu oglądaliśmy zwierzęta w minizoo i jeździliśmy konno – dodają. – Atrakcją było też ognisko przygotowane przez gospodarza miejsca naszego noclegu. Następnego dnia, mimo że niebo przykrywały ciemne chmu-

ry, wróciliśmy na stację i zrobiliśmy dwa obchody. W siatkach znów były ptaki – piecuszki, rudziki, sikorki ubogie.

Olszowscy uczniowie odwiedzili również Magurski Park Narodowy, zwiedzili jego muzeum i wzięli udział w interaktywnym spektaklu poświęconym przyrodzie Beskidu Niskiego.

– Miło i pożytecznie spędziliśmy dwa dni. Dowiedzieliśmy się wiele o ptasich zwyczajach i poznawaliśmy uroki Beskidu Niskiego – wspominają olszowianie. – Zachęcamy do poznawania ciekawych i mało znanych miejsc, bo zawsze można się czegoś nowego dowiedzieć i miło spędzić czas w towarzystwie ciekawych ludzi.

Wyjazd możliwy był dzięki dofinansowaniu z Komisji do Spraw Rozwiązywanie Problemów Alkoholowych przy UG Mszana Dolna.

Uczniowie z ZSiP w Olszówce
Opiekunowie grupy Ewa Szarkowska SK LOP
Piotr Kowalik

Śladami św. Jana Pawła II

W hali sportowej Zespołu Szkół Miejskich nr 1 w Mszanie Dolnej spotkały się podczas towarzyskich rozgrywek drużyny Reprezentacji Polski „35” w Futsalu i oldbojów „Witowa” Mszana Górna.

Piłkarze Reprezentacji zawitali 3 października na Ziemię Zagórzańską w ramach cyklu meczów rozgrywanych pod wspólnym hasłem: „Śladami obecności św. Jana Pawła II”. Drużynę gości przywitał Bolesław Żaba – wójt Mszany Dolnej, Andrzej Niedojad – organizator spotkania oraz Stanisław Białoń – prezes LKS „Witów” Mszana Górna. Rozegrany przez oldbojów mecz zakończył się przegraną gospodarzy 12:0 (6:0), ale nie wynik był w nim najważniejszy. Gościnne progi Zagórzan, wspaniała atmosfera i trening w doborowym towarzystwie umożliwiły futbolistom „zaliczenie” kolejnego (51!) punktu na mapie piłkarskich spotkań w miejscach związanych ze Św. Janem

Pawłem II, a nawiązane poprzez sport przyjaźnie stały się podstawą planowania kolejnych rozgrywek.

Na pamiątkę tego spotkania drużyna Reprezentacji Polski otrzymała pakiety materiałów promocyjnych gminy

Na pamiątkę tego spotkania drużyna Reprezentacji Polski otrzymała pakiety materiałów promocyjnych gminy Mszana Dolna. Goście odwiedzili się gospodarzom statuetką z nazwą Stowarzyszenia z Janem Pawłem II.

Mszana Dolna. Goście odwiedzili się gospodarzom statuetką z nazwą Stowarzyszenia z Janem Pawłem II.

Wśród kibiców meczu piłkarskiego nie zabrakło członków zarządu zagó-

rzańskiej drużyny: Edwarda Gacka, Józefa Malca, Adama Myszogłoda i Józefa Dudy.

– *Składam serdeczne podziękowania dyrektor Annie Górskiej za udostępnienie hali sportowej do rozegrania meczu, wójtowi za wsparcie organizacji tego wydarzenia oraz Andrzejowi Niedojadowi i Adamowi Myszogładowi za podjęcie się trudu przygotowania naszego spotkania – wyrazy wdzięczności przekazuje prezes „Witowa”.*

Składy drużyn:

Goście: Tomasz Porwet – kierownik drużyny, Janusz Musiał, Sebastian Tryfanów, Jarostaw Kostarczyk, Mariusz Kubanek, Marcin Olszewski, Robert Formicki, Dariusz Żak, Robert Cierpiński, Konrad Głuc, Wojciech Kasiński.

Gospodarze: Tomasz Potaczek, Dominik Plezia, Waldemar Wieczorek, Jacek Olesiak, Adam Myszogład, Marcin Stożek, Wiesław Myszogład, Tadeusz Kornaś, Łukasz Jamróz, Wiesław Flig, Zdzisław Knapczyk.

STANISŁAW BIAŁOŃ

Pierwszy Orlikowy Turniej Piłki Siatkowej

W Kasince Małej, na obiektach sportowych przy Zespole Placówek Oświatowych, tymczasowo zastępujących zniszczonego przez powódź „Orlika”, zaplanowano Pierwszy Orlikowy Turniej Piłki Siatkowej. Miał odbyć się 12 października, jednak plany pokrzyżowała pogoda.

Kilkucentymetrowa pokrywa śnieżna uniemożliwiła przeprowadzenie jakichkolwiek sportowych zmagani na zewnętrznych obiektach. Dla chcącego jednak – nic trudnego. Podjęto szybką decyzję, w efekcie której turniej został przeniesiony na salę gimnastyczną. W siatkarskich zmaganiach udział wzięły trzy sied-

miosobowe zespoły: dziewczęta i chłopcy z ZPO w Kasince Małej. „Smerfetki”, „Kanarki” i „Albatrosy” walczyły w systemie „każdy z każdym”. Zwycięzcą Pierwszego Orlikowego Turnieju Piłki Siatkowej została drużyna „Kanarków”. Drugie miejsce zajęły „Albatrosy”, a trzecie „Smerfetki”. Pamiątkowe medale dla uczestników imprezy ufundował Animator Orlika i organizator zawodów – Łukasz Dobrowolski.

– *Składam serdeczne podziękowania dyrektor Annie Piwoarskiej za udostępnienie sali gimnastycznej do przeprowadzenia zaplanowanych w tym dniu rozgrywek, wójtowi gminy – Bolesławowi Żabie za objęcie patronatem honorowym turnieju i ufundowanie подарunków dla siatkarek i siatkarzy, a uczestnikom rozgrywek za zaangażowanie i grę fair – play – wyrazy wdzięczności przekazuje Animator Orlika. – Mam nadzieję, że rozbudzona na Orliku pasja do uprawiania siatkówki będzie z powodzeniem kontynuowana i rozwijana w przyszłości – dodaje organizator zawodów.*

ŁUKASZ DOBROWOLSKI
Animator Orlika w Kasince Małej

Mszana Górna górą

9 października rozegrano gminne zawody sportowe w halowej piłce nożnej szkół gimnazjalnych. O tytuł Mistrza Gminy Mszana Dolna rywalizowały zarówno dziewczęta (Kasinka Mała, Raba Niżna, Mszana Górna), jak i chłopcy (Kasinka Mała, Kasina Wielka, Mszana Górna). Mistrzami gminy w obydwu kategoriach zostały drużyny z gimnazjum w Mszanie Górnej. 20 października br. w Zespole Placówek Oświatowych w Kasinie Wielkiej rozegrano zawody sportowe w unihokeju o Mistrzostwo Gminy Mszana Dolna. Do eliminacji przystąpiły po dwie drużyny chłopców i dziewcząt reprezentujące dwie placówki: ZPO Kasina Wielka i ZPO Kasinka Mała. W zmaganiach chłopców lepsi okazali się uczniowie z Kasiny Wielkiej, wygrywając spotkanie 7:2. Reprezentacja dziewcząt okazała się bardziej gościnnie i oddała zwycięstwo drużynie z Kasinki Małej, przegrywając 5:2.

DOROTA BOROWIEC

(na podstawie materiałów nadesłanych do redakcji)

Mistrzowie gminy

Aleksandra Kołodziej zwyciężyła w Powiatowych Igrzyskach Młodzieży Szkolnej w biegach przetażowych. W imprezie, 29 września, w Limanowej wzięło udział 11 zawodników ze Szkoły Podstawowej z Łętowego. Wszyscy sportowcy dobiegli do mety, co już było nie lada wyczynem, bo tegoroczna trasa była niezwykle trudna i wyboista. Aleksandra Kołodziej wyprzedziła ponad 70 zawodniczek, zdobywając złoty medal i tytuł Mistrzyni Powiatu.

***

14 października w ZSM nr 1 Mszanie Dolnej rozegrane zostały zawody sportowe w ramach Mistrzostw Gminy Mszana Dolna w halowej piłce nożnej. O zwycięstwo rywalizowało po pięć drużyn dziewcząt i chłopców. W kategorii chłopców startowali przedstawiciele szkół podstawowych z Łostówki, Łętowego, Kasinki Małej 1, Kasinki Małej 2 i Lubomierza 1. Najlepszą okazała się drużyna z Łętowego (opiekun Maciej Potaczek) przed Kasinką Małą 1 (Łukasz Szlachetka) i Lubomierzem 1 (Józefa Nachman). W kategorii dziewcząt rywalizowały zespoły z Łostówki, Łętowego, Kasinki Małej 2, Kasiny Wielkiej i Lubomierza 1. Zwyciężyła Kasina Wielka (opiekun Piotr Patalita), druga była Łostówka (Maciej Potaczek), a trzecie miejsce przypadło, podobnie jak u chłopców, Lubomierzowi 1 (Józefa Nachman). Nagrody dla najlepszych, ufundowane przez Urząd Gminy Mszana Dolna, wręczyli opiekunowie drużyn.

***

28 października w Szkole Podstawowej w Łętowie rozegrano Mistrzostwa Gminy Mszana Dolna w piłce siatkowej chłopców. W zawodach startowało sześć zespołów: Mszana Górna 1, Kasinka Mała 1, Lubomierz 1, Łętowe, Olszówka oraz Raba Niżna.

Klasyfikacja końcowa przedstawia się następująco.

1. miejsce – Kasinka Mała 1 (opiekun Łukasz Szlachetka)
2. miejsce – Olszówka (Piotr Kowalik)
3. miejsce – Łętowe (Maciej Potaczek)

Nagrody dla najlepszych, ufundowane przez Urząd Gminy Mszana Dolna, wręczyli młodym siatkarzom wójt gminy – Bolesław Żaba oraz dyrektor szkoły – Krystyna Masłowicz.

***

12 listopada odbyły się Mistrzostwa Gminy Mszana Dolna szkół podstawowych w tenisie stołowym. Rozegrano je w nowo wyremontowanej sali gimnastycznej Zespołu Szkoły i Przedszkola w Łostówce. Do rywalizacji w zawodach indywidualnych i drużynowych przystąpili uczniowie z pięciu szkół podstawowych gminy Mszana Dolna: Łętowego, Łostówki, Raby Niżnej, Glisnego, Lubomierza 1.

Najlepsi w kategorii chłopców okazali się:

1. Kacper Myszogład (Łostówka)
2. Jan Kordeczka (Łostówka)
3. Adrian Farganus (Łostówka)
4. Kacper Blecharczyk (Glisne)

Medalistki wśród dziewcząt to:

1. Zuzanna Starmach (Łostówka)
2. Gabriela Sobczak (Łostówka)
3. Aleksandra Dawiec (Lubomierz 1)
4. Oliwia Krężel (Lubomierz 1)

Po turnieju indywidualnym przeprowadzona została rywalizacja drużynowa. Tutaj zmagania były niezwykle zacięte, szczególnie w kategorii chłopców. Trzy drużyny uzyskały taką samą liczbę punktów. O końcowych rozstrzygnięciach zdecydowała dopiero różnica setów.

Ostatecznie wyniki w kategorii chłopców są następujące:

1. Łostówka (opiekun Maciej Potaczek)
2. Łętowe (Maciej Potaczek)
3. Glisne (Katarzyna Gucia)

Wśród dziewcząt:

1. Łostówka (Maciej Potaczek)
2. Lubomierz 1 (Józefa Nachman)
3. Łętowe (Maciej Potaczek)

Podczas zawodów uczniowie sami wcielili się w rolę sędziów, a nad ich przebiegiem czuwał Maciej Potaczek. Nagrody ufundowane przez Urząd Gminy Mszana Dolna wręczyła dyrektor szkoły Janina Flig.

DOROTA BOROWIEC

(na podstawie materiałów nadesłanych do redakcji)

Runda jesienna – podsumowanie

Rozgrywki piłki nożnej w Limanowskim Podokręgu Piłki Nożnej w rundzie jesiennej sezonu 2015/2016 dobiegły końca. Pora na podsumowanie wyników osiągniętych przez drużyny seniorskie oraz juniorskie reprezentujące gminę Mszana Dolna.

Seniorzy Klasa „A”

Gminę Mszana Dolna w najwyższej klasie rozgrywkowej na terenie powiatu limanowskiego reprezentują drużyny „Witów” Mszana Górna oraz „Zenit” Kasinka Mała.

Drużyna z Kasinki Małej rozegrała dziesięć spotkań, z których sześć wygrała, trzy zremisowała oraz jedno przegrała. Łącznie „Zenit” zdobył 21 punktów, dzięki czemu obecnie zajmuje drugie miejsce w tabeli. Drużyna z Kasinki, złożona z młodych zawodników, gra bardzo efektywnie. W ciągu rozgrywek rundy jesiennej strzeliła łącznie 29 bramek (średnio trzy bramki w ciągu meczu). Połowę z tych bramek zdobyli łącznie 21-latek Rafał Bolisęga (9 trafień) oraz Andrzej Juszcak (6 trafień). Wynik uzyskany po rundzie jesiennej przez drużynę z Kasinki Małej jest rewelacyjny. Pozostaje tylko życzyć, aby runda wiosenna była równie udana.

Zespół z Mszany Górnej zajmuje po dziewięciu spotkaniach piąte miejsce, z 14 punktami na koncie. Ich bilans to cztery zwycięstwa, dwa remisy i trzy porażki. Zespół ten ma rozegrany jeden mecz mniej z bardzo smutnego powodu. Podczas rozgrywek zawodnik drużyny z Mordarki, Andrzej Szubryt, zastrzał, a na miejsce została wezwana karetka pogotowia. Niestety, pomimo wysiłku służb medycznych, nie udało się go uratować. Mecz został zakończony w 31. minucie, przy prowadzeniu 1:0 dla drużyny „Witowa”. Spotkanie zostanie dokończony w rundzie wiosennej. Gdyby drużynie z Mszany Górnej udało się wygrać, wskoczy na trzecie miejsce w tabeli, co by było świetnym rezultatem. Najlepszymi strzelcami „Witowa” są Tomasz Szczyпка oraz Łukasz Jamróz. Obaj mają po sześć trafień na koncie.

Tabela limanowskiej A klasy, stan na 22.11.2015 (źródło: limppn.pl)

		Razem					
Lp	Nazwa klubu	Mecze	Pkt.	Zw.	Rem.	Po.	Bramki
1	ZALESIANKA ZALESIE	10	26	8	2	0	31:16
2	ZENIT KASINKA MAŁA	10	21	6	3	1	29:16
3	STRADOMKA SKRZYDŁNA	10	15	4	3	3	17:10
4	LASKOWIA LASKOWA	10	15	4	3	3	22:17
5	WITÓW MSZANA GÓRNA	9	14	4	2	3	24:24
6	RUPNIÓW	10	13	4	1	5	20:19
7	GORCE KAMIENICA	10	13	4	1	5	15:25
8	ORKAN NIEDŹWIEDŹ	10	12	3	3	4	15:20
9	KROKUS PRZYSZOWA	10	10	3	1	6	24:33
10	MORDARKA	8	6	2	0	6	11:17
11	URAN ŁUKOWICA	9	4	1	1	7	8:19

Mecz „Zenit” Kasinka Mała – LKS Mordarka (facebook.com/LKS-Mordarka)

Seniorzy Klasa „B”

Drużyna „Ostra” Olszówka – Raba Niżna, która jako jedyna reprezentuje naszą gminę w Limanowskiej „B” klasie, kończy jesień na pierwszej pozycji w tabeli. Zespół ten jest jedynym niepokonanym zespołem w lidze; wygrał bowiem pięć spotkań i dwa zremisował. Zespół z Olszówki strzelił w siedmiu meczach aż – uwaga! – 35 goli, co naprawdę robi wrażenie. Postrachem bramkarzy w tej lidze jest zdecydowanie 22-letni Jan Kubowicz, który aż czternastokrotnie znajdował drogę do bramki rywala. Jeżeli drużyna „Ostra” Olszówka – Raba Niżna utrzyma dotychczasową formę, można śmiało powiedzieć, że będziemy mieli w „A” klasie trzy drużyny z terenu gminy Mszana Dolna.

Tabela limanowskiej B klasy, stan na 22.11.2015 (źródło: limppn.pl)

		Razem					
Lp	Nazwa klubu	Mecze	Pkt.	Zw.	Rem.	Po.	Bramki
1	OSTRA OLSZÓWKA RABA NIŻNA	7	17	5	2	0	35:13
2	SŁOMKA SIEKIERCZYNA	7	15	5	0	2	26:12
3	PŁOMIEN II LIMANOWA	7	13	4	1	2	18:12
4	JAWORZANKA JAWORZNA	7	11	3	2	2	22:17
5	RYBIE	7	10	3	1	3	16:17
6	TYMBARK II	7	6	2	0	5	10:27
7	STARÓWKA STARA WIEŚ	7	5	1	2	4	16:25
8	WIERCHY PASIERBIEC	7	2	0	2	5	7:27

Juniorzy I liga

Limanowska I liga juniorów liczy 12 drużyn, wśród których znajdują się drużyny „Witów” Mszana Górna, „Ostra” Olszówka – Raba Niżna oraz „Zenit” Kasinka Mała.

Najwyższą pozycję w tabeli ligowej spośród drużyn juniorskich z terenu gminy Mszana Dolna po rundzie jesiennej zajmuje „Zenit” Kasinka Mała. Zdobycie 21 punktów w dwunastu spotkaniach wystarcza na okupowanie czwartego miejsca w tabeli. Wszystko wskazuje na to, że juniorzy „Zenitu”, tak jak i w ubiegłym sezonie, będą najlepszą drużyną juniorską z terenu naszej gminy.

Beniaminkiem w tej klasie rozgrywkowej jest drużyna z Olszówki, która w zeszłym roku zajęła miejsce premiovane awansem do I ligi juniorów. Celem postawionym drużynie przed sezonem było utrzymanie się w lidze i – jak na razie – cel ten jest realizowany. Obecnie drużyna zajmuje

miejsce w środku tabeli, mając 16 punktów na koncie. Ambitna i waleczna postawa na boisku młodych zawodników „Ostrej” bardzo cieszy.

Drużyna z Mszany Górnej, po dwunastu seriach spotkań, znajduje się na ósmej pozycji, mając na koncie 15 punktów. Faktem wartym odnotowania jest statystyka bramek strzelonych. Pod tym względem „Witów” zajmuje drugie miejsce – strzelając 44 bramki przeciwnikom i ustępując w tej klasyfikacji tylko liderowi ze Słopnic. Zdecydowanie wyróżniającym się zawodnikiem w drużynie z Mszany Górnej jest Przemysław Zoń.

PIOTR MYSZOGLĄD

Tabela limanowskiej I ligi juniorów, stan na 22.11.2015 (źródło: limppn.pl)

Razem							
Lp	Nazwa klubu	Mecze	Pkt.	Zw.	Rem.	Po.	Bramki
1	ZALESIANKA ZALESIE	10	26	8	2	0	31:16
2	ZENIT KASINKA MAŁA	10	21	6	3	1	29:16
3	STRADOMKA SKRZYDLNA	10	15	4	3	3	17:10
4	LASKOWIA LASKOWA	10	15	4	3	3	22:17
5	WITÓW MSZANA GÓRNA	9	14	4	2	3	24:24
6	RUPNIÓW	10	13	4	1	5	20:19
7	GORCE KAMIENICA	10	13	4	1	5	15:25
8	ORKAN NIEDŹWIEDŹ	10	12	3	3	4	15:20
9	KROKUS PRZYSZÓWA	10	10	3	1	6	24:33
10	MORDARKA	8	6	2	0	6	11:17
11	URAN ŁUKOWICA	9	4	1	1	7	8:19

Ogólnopolskie sukcesy w rozgrywkach rugby

Październik i listopad obfitował w wiele sukcesów na arenie wojewódzkiej i ogólnopolskiej w rozgrywkach szkolnych w Rugby Tag oraz klubowych turniejach regionalnych. Wszystko za sprawą realizacji ministerialnego programu wprowadzania rugby do szkół, którego realizatorem jest Polski Związek Rugby, a koordynatorem w województwie małopolskim Regionalny Oficer Rozwoju, Łukasz Kościelniak.

– Dzięki programowi mogliśmy pozyskać niezbędny sprzęt do treningów, a w pięciu szkołach prowadzone są dodatkowe zajęcia z Rugby Tag – informuje koordynator. – Ponadto dzięki wsparciu z Urzędu Gminy Mszana Dolna, za pośrednictwem klubu RC Gorce, mogliśmy zorganizować Mistrzostwa Gminy dla szkół podstawowych i gimnazjalnych oraz dwa razy w tygodniu prowadzić wspólne treningi dla dzieci objętych programem, w których udział za każdym razem brało ok. 40-50 zawodników i zawodniczek. Poza treningami mogliśmy sprawdzić swoje umiejętności na turniejach szkolnych i klubowych. Najlepsi uczniowie mieli również okazję „zwiedzić” trochę Polskę.

Kasinka w barwach Walii wygrywa Mini Puchar Świata w Rugby na Stadionie Narodowym!

Wtorek, 13 października 2015 r., przejdzie do historii, nie tylko polskiego rugby, ale także na długo zapamiętają go zawodnicy ze szkół podstawowych nr 1 w Kasince Małej, nr 2 w Lubomierzu i w Lubniu. Na Stadionie Narodowym w Warszawie odbył się bowiem w tym dniu Turniej Rugby Tag Mini Puchar Świata. 20 najlepszych drużyn szkolnych z całej Polski wylosowało nazwę państwa uczestniczącego w Pucharze Świa-

ta i zostało podzielonych na cztery grupy eliminacyjne. Wszystko zgodnie z regułami, jak na prawdziwym Pucharze Świata, który właśnie odbywał się w Anglii, lecz w formule bezkontaktowej Rugby Tag. Zwyciężyli Walijczycy, których barwy reprezentowała szkoła z Kasinki Małej, pokonując w finale 4:2 drużynę Kanady, barwy której przybrała szkoła z Lubnia. Bardzo dobrze spisała się również szkoła nr 2 z Lubomierza, która na turnieju reprezentowała Japonię i pewnie wygrała cztery mecze w fazie grupowej. Niestety w ćwierćfinale musiała uznać wyższość Anglików z Czezewa.

Finaliści wystąpili w składzie:

Walia: Jakub Kotarba, Oliwia Myszogład, Julita Szczypka, Karolina Szczęsnowska, Krystian Cieżak, Weronika Stożek, Kacper Kozak, Dawid Boduch, Dawid Szczypka, Konrad Gruszkowski, trener- Łukasz Szlachetka.

Klasyfikacja końcowa „Mini Pucharu Świata”

1. Walia (SP Kasinka Mała)
2. Kanada (SP Lubień)
3. Tonga (SP nr 54 Łódź)
4. Anglia (SP Czczewo)
- 5--8 Szkocja (SP nr 58 Łódź)
- Namibia (SP nr 1 Kurowice)
- Francja (SP nr 52 Częstochowa)
- Japonia (SP nr 2 Lubomierz)
- 9-20 pozostałe szkoły
- Gminna Liga Rugby Tag

27 października w Rabie Niżnej rozegrano kolejną edycję Gminnej Ligi Rugby Tag dla szkół podstawowych i gimnazjalnych. Dopisała zarówno pogoda, jak i uczestnicy, których weryfikując listy startowe, było ponad 200. W zawodach wystartowało łącznie 25 drużyn szkolnych, podzielonych na cztery kategorie. Po dwie najlepsze drużyny uzyskały awans na Mistrzostwa Województwa Małopolskiego. Awans wywalczyły: klasy IV (SP nr 2 w Lubomierzu i SP nr 2 w Kasince Małej), klasy V (SP nr 1 i SP nr 2 w Kasince Małej), klasy VI i gimnazjalne (SP i Gimnazjum w Rabie Niżnej oraz SP i Gimnazjum w Lubniu).

Klasyfikacja klasy IV:

1. SP nr 2 w Lubomierzu I – trener Mateusz Sławecki
2. SP nr 2 w Kasince Małej – trener Mateusz Dąbrowa

3. SP nr 2 w Lubomierzu II – trener Mateusz Sławecki
4. SP nr 1 w Kasince Małej – trener Łukasz Szlachetka
5. SP w Lubniu – trener Anna Surówka

Najlepszy zawodnik: Krystian Wojtyczka – SP nr 2 w Lubomierzu.

Klasyfikacja klasy V:

1. SP nr 1 w Kasince Małej – trener Łukasz Szlachetka
2. SP nr 2 w Kasince Małej – trener Mateusz Dąbrowa
3. SP w Łętowem – trener Maciej Potaczek
4. SP w Lubniu – trener Anna Surówka
5. SP nr 3 w Kasince Małej – trener Mateusz Dąbrowa
6. SP w Łostówce – trener Maciej Potaczek
7. SP nr 2 w Lubomierzu – trener Mateusz Sławecki

Najlepszy zawodnik: Krystian Cieżak – SP nr 1 w Kasince Małej.

Klasyfikacja klasy VI:

1. SP w Lubniu – trener Anna Surówka
2. SP w Rabie Niżnej I – trener Robert Sławecki
3. SP nr 1 w Kasince Małej – trener Łukasz Szlachetka
4. SP w Łostówce – trener Maciej Potaczek
5. SP w Łętowem – trener Maciej Potaczek
6. SP nr 2 w Kasince Małej – trener Mateusz Dąbrowa
7. SP nr 2 w Lubomierzu – trener Mateusz Sławecki
8. SP w Rabie Niżnej II – trener Robert Sławecki

Najlepszy zawodnik: Bartłomiej Cholewa – SP w Lubniu.

Klasyfikacja klasy gimnazjalne:

1. Gimnazjum w Lubniu I
2. Gimnazjum w Rabie Niżnej
3. Gimnazjum w Mszanie Górnej
4. Gimnazjum w Kasince Małej
5. Gimnazjum w Lubniu II

Najlepszy zawodnik: Mateusz Polakiewicz – Gimnazjum w Lubniu.

Puchar Mistrzów Szkolnej Ligi Rugby Tag – 2. miejsce SP nr 1 w Kasince Małej

31 października – w jednym z najważniejszych dla kibica i zawodnika rugby dniu w ciągu ostatnich 4 lat, czyli dniu Finału Pucharu Świata – odbył się Puchar Mistrzów Szkolnej Ligi Rugby Tag. Zawody zostały zorganizowane na obiekcie Narodowego Centrum Rugby 7 w Krakowie. Udział w nich wzięło osiem szkół: z Kasinki Małej, Lubnia, Łodzi, Jarocina, Lublina, Radogoszczy i Częstochowy. Zawody stały na bardzo dobrym poziomie sportowym. Większość meczów była bardzo zacięta i kończyła się jednopunktowym zwycięstwem. Mało gościnne w tym dniu były małopolskie szkoły, które najpierw wygrały fazę grupową, by później w półfinałach odprawić szkoły z Łodzi i w wielkim finale do końca zaciekle toczyć bój o ostateczne zwycięstwo. Zwyciężyli uczniowie z Lubnia, pokonując Kasinkę Małą 2: 1.

Końcowa klasyfikacja:

1. SP Lubień 2. SP Kasinka Mała 3. SP 30 Łódź 4. SP 1 Łódź 5. SP 22 Częstochowa 6. SP Radogoszcz 7. SP 23 Lublin 8. SP 3 Jarocin.

Mistrzostwa Województwa Małopolskiego w Rugby Tag szkół podstawowych i gimnazjalnych

Za nami również Finałowy Turniej Mistrzostw Województwa Małopolskiego w Rugby Tag szkół podstawowych i gimnazjalnych, który rozegrano 22 listopada na Małej Hali krakowskiej Tauron Areny. Turniej zgromadził na starcie 20 najlepszych drużyn wyłonionych drogą eliminacji w czterech kategoriach wiekowych. Walka o końcowe zwycięstwa ważyła się do ostatnich minut, a w dwóch kategoriach o 1. miejscu decydowały małe punkty. Zwycięzcy będą reprezentować nasze wo-

jewództwo na ogólnopolskich turniejach w Łodzi i Poznaniu. Zwycięstwa odniosły: klasy IV – SP nr 2 w Kasince Małej (3. miejsce SP nr 2 w Lubomierzu), klasy V – SP nr 1 w Kasince Małej (2. miejsce SP nr 2 w Kasince Małej), klasy VI – SP w Lubniu (2. miejsce SP w Rabie Niżnej) i klasy gimnazjalne – GIM w Lubniu (2. miejsce GIM w Mszanie Górnej, 3- GIM w Rabie Niżnej). W całym cyklu turniejów eliminacyjnych wystartowały 62 drużyny z 30 szkół, czyli prawie 500 zawodników i zawodniczek!

Jesienne Regionalne Turnieje Dzieci i Młodzieży

Poza szkolnymi rozgrywkami, które są wstępem i selekcją do rozgrywek klubowych, zadowalające wyniki odnosiła również drużyna RC Gorce. Klub wziął udział w turniejach w Nowym Sączu, Łodzi, Rudzie Śląskiej i Częstochowie, w większości kończąc je na podium.

Wyniki w kategorii miniżak (trener Mateusz Stawecki):

Reg. Turniej dzieci w Nowym Sączu – 2. i 3. miejsce
Reg. Turniej dzieci w Łodzi – 4. miejsce
Reg. Turniej dzieci w Rudzie Śląskiej – 3. i 1. miejsce
Reg. Turniej dzieci w Częstochowie – 1. miejsce

Wyniki w kategorii młodzik (trener Łukasz Kościelniak):

Reg. Turniej dzieci w Nowym Sączu – 1. miejsce
Reg. Turniej dzieci w Łodzi – 3. miejsce
Reg. Turniej dzieci w Rudzie Śląskiej – 3. miejsce
Reg. Turniej dzieci w Częstochowie – 1. miejsce.

ŁUKASZ KOŚCIELNIAK

Mecenasi futbolu

Uroczystość z okazji 30-lecia działalności Limanowskiego Podokręgu Piłki Nożnej była okazją do nagrodzenia działaczy wspierających piłkę nożną w swoich małych ojczyznach. Wyróżnienia trafiły również do mieszkańców gminy Mszana Dolna.

Wójt Bolesław Żaba otrzymał tytuł Mecenasa Futbolu Małopolskiego, przyznany przez Zarząd Małopolskiego Związku Piłki Nożnej w Krakowie.

Zarząd PZPN z kolei przyznał brązową Odznakę Honorową Polskiego Związku Piłki Nożnej Tadeuszowi Lisowi, prezesowi LKS „Zenit” Kasinka Mała.

Brązową Odznakę Honorową Małopolskiego Związku Piłki Nożnej otrzymał Stanisław Nawara – prezes KS „Ostra” Olszówka – Raba Niżna.

Uchwałą prezydium Zarządu Okręgowego Związku Piłki Nożnej w Nowym Sączu za szczególny wkład

w rozwój piłkarstwa na Sądecczyźnie przyznano godność Ambasadora Futbolu Nowosądeckiego dla Stanisława Białonia, prezesa LKS „Witów” Mszana Górna.

Okręgowy Związek Piłki Nożnej w Nowym Sączu przyznał Złotą Honorową Odznakę OZPN Nowy Sącz za działalność na rzecz Związku Piłki Nożnej Rafałowi Kubowiczowi.

Zarząd Limanowskiego Podokręgu Piłki Nożnej w Limanowej przyznał medale jubileuszowe 30-lecia Limanowskiego Podokręgu Piłki Nożnej dla wszystkich zaproszonych gości.

Staraniem Zarządu Limanowskiego Podokręgu wydano monografię 30-lecia działalności Limanowskiego Podokręgu oraz zrzeszonych w nim klubów sportowych. Celem publikacji jest przybliżenie historii piłkarstwa limanowskiego i zaprezentowanie klubów sportowych ziemi limanowskiej.

Źródło: www.limanowa.in

fot. LPPN

Justyna Kowalczyk na starcie Pucharu Świata

Na dobre ruszyła już „karuzela” Pucharu Świata w biegach narciarskich, a wraz z nią do rywalizacji stanęła nasza najlepsza polska biegaczka narciarska, Justyna Kowalczyk.

W inauguracyjnych zawodach PŚ w fińskim Kuusamo Justyna zajęła ostatecznie 29 miejsce w sprincie „klasykiem”, podobnie jak na 5 km techniką dowolną. Zdobyła również 11 miejsce w biegu na 10 km techniką klasyczną.

W Lillehammer w biegu łączonym (2x7,5 km) nasza biegaczka zajęła 32 miejsce. Jednak już dzień później, po pasjonującym finiszu, stanęła na 3 miejscu podium w maratonie „La Sgambeda” we włoskim Livigno.

W tym sezonie oprócz Pucharu Świata biegaczkę z Kasiny Wielkiej będzie można również zobaczyć właśnie na trasach maratonów. Justyna dołączyła bowiem do norweskiego Teamu Santander, specjalizującego się właśnie w biegach na długich dystansach.

Justyna zgodnie z założeniami nie pojawiła się na ostatnich zawodach w Davos. W tym czasie trenowała we Włoszech, w Santa Caterinie i Dobbiaco, gdzie 20 grudnia wystartuje w biegu na 10 km techniką klasyczną.

Polka już wcześniej zapowiadała, że jej długofalowym celem są Igrzyska w Pyeongchang w 2018 roku, a teraz skupiać się będzie przede wszystkim na startach ulubionym „klasykiem”.

W klasyfikacji generalnej Pucharu Świata zdecydowanie prowadzi Norweżka Therese Johaug z 555 punktami, przed swoją rodaczką Ingvild Flugstad Ostberg – 403 pkt. Trzecia jest Szwedka Stina Nilsson – 380 pkt. Justyna Kowalczyk zajmuje 20 lokatę – 82 pkt.

Zawodniczka z Kasiny Wielkiej jest jedyną Polką w Pucharze Świata w tym sezonie. Z różnych powodów na trasach nie pojawią się, póki co, pozostałe dziewczyny z drużyny. Wsparcie niezawodnych do tej pory kibiców będzie więc potrzebne bardziej niż do tej pory.

KATARZYNA GUCIA

Źródło: sport.pl, onet.pl